

Årsredovisning 2019

Regionutvecklingsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och viktigaste händelser.....	6
1.1	Sammanfattning	6
1.2	Viktigaste händelserna	6
2	Regiongemensamt arbete	8
2.1	Folkhälsa	8
2.2	Mänskliga rättigheter och jämlik vård	8
2.3	Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete.....	9
2.4	Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2019.....	9
2.5	Inköp	9
3	Mål och fokusområden.....	10
3.1	Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.....	10
3.1.1	Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland.....	10
3.1.1.1	Arbeta vidare med infrastrukturplaneringen i enlighet med vad som beskrivs i infrastrukturavsnittet	10
3.1.1.2	Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land	11
3.1.1.3	Stärka VGRs arbete med matchningen på arbetsmarknaden.....	12
3.1.1.4	Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften i Västra Götaland.....	12
3.1.2	Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska	13
3.1.2.1	Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv	13
3.1.3	Antalet nöjda resenärer med kollektivtrafiken ska öka i hela regionen	14
3.1.3.1	Utökade möjligheter till studie- och arbetspendling samt knyta samman landsbygd och stad.....	14
3.1.4	Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska	14
3.1.4.1	Bättre möjligheter till livsmedels- och energiproduktion samt stimulera ökad användning av biogas	14
4	Ekonomiska förutsättningar	15
4.1	Ekonomiskt resultat.....	15

4.1.1	Resultaträkning för beställare regional utveckling.....	15
4.1.2	Intäktsutveckling.....	15
4.1.3	Kostnadsutveckling.....	16
4.2	Åtgärder vid ekonomisk obalans.....	16
4.3	Eget kapital.....	16
4.4	Investeringar.....	16
5	Bokslutsdokument och noter	17
6	Övrig rapportering	18
6.1	Fördjupad rapport till egen nämnd/styrelse.....	18
6.1.1	Fler nya och fler växande företag.....	18
6.1.2	Ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande.....	19
6.1.2.1	Ungt entreprenörskap	19
6.1.2.2	Intraprenörskap inom hälso- och sjukvård	19
6.1.2.3	Socialt entreprenörskap och social ekonomi	20
6.1.2.4	Företagsfrämjande på jämlika villkor.....	20
6.1.2.5	Innovationsstöd till kunskapsbaserade företag med tillväxtpotential.....	21
6.1.2.6	Innovativa små och medelstora företag	21
6.1.3	Internationell konkurrenskraft genom regional kraftsamling kring styrkeområden.....	22
6.1.3.1	Hållbara transporter.....	22
6.1.3.2	Life Science.....	23
6.1.3.3	Hållbar energi och bioinnovation	24
6.1.3.4	Maritima frågor	24
6.1.3.5	Livsmedel och gröna näringar	25
6.1.3.6	Hållbar stadsutveckling	25
6.1.3.7	Smarta textilmaterial	26
6.1.3.8	Stärka besöksnäringen	26
6.1.3.9	Kulturella och kreativa näringar	27
6.1.3.10	Internationella samarbeten inom forskning och innovation.....	27
6.1.3.11	Attrahera studenter och forskare och öka utbytet med omvärlden.....	28
6.1.3.12	Stärka den stödjande infrastrukturen för en ledande kunskapsregion.....	29
6.1.3.13	Övriga styrkeområden	29

6.1.4	Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingarna mellan utbildning och arbetsliv	30
6.1.4.1	Sociala investeringsmedel för att bryta utanförskap.....	30
6.1.4.2	Kraftsamling fullföljda studier	30
6.1.4.3	En riktad satsning för att få fler unga i jobb	31
6.1.4.4	Skapa en sammanhållen arena för ungdomars möjlighet till praktik och ferieplatser.....	31
6.1.4.5	Integration och flyktingarbete	32
6.1.5	Livslångt lärande för ökad delaktighet och konkurrenskraft.....	33
6.1.5.1	Kompetensplattformen	33
6.1.5.2	Förkorta och förenkla vägen till arbetsmarknaden genom vägledning och validering.....	33
6.1.5.3	Utveckla samordning inom utbildningssystemen för att möta framtidens kompetensbehov	34
6.1.5.4	Särskild satsning på naturbruk.....	34
6.1.5.5	Mötesplats Steneby.....	35
6.1.6	Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet.....	35
6.1.6.1	Investera i transportinfrastruktur som driver regional och nationell utveckling	35
6.1.6.2	Fortsatt utbyggnad enligt bredbandsstrategin.....	36
6.1.6.3	Implementering av den Digitala agendan.....	37
6.1.6.4	Regional fysisk planering - ett utvecklingsområde	37
6.1.7	Ett resurseffektivt arbete med minskad klimatpåverkan	38
6.1.7.1	Hållbar landsbygdsutveckling med samspel stad och land.....	38
6.1.7.2	Fortsatt satsning på Campus Skara.....	38
6.1.8	Utökat utbyte med och påverkan på omvärlden.....	39
6.1.8.1	Västra Götalandsregionens medlemskap och engagemang i internationella organisationer	39
6.1.8.2	Västra Götalandsregionens representation i Bryssel	39
6.1.8.3	Västra Götalandsregionens representation i Stockholm.....	40
6.1.8.4	CPMR:s Nordsjökommission.....	40
6.1.8.5	Externa påverkansagendan 2018-2021 och agenda Västra Götaland.....	41
6.1.9	Övriga områden.....	41
6.1.9.1	EU-program för genomförandet av VG2020.....	41
6.1.10	Analys och uppföljning	42

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Uppföljning per verksamhetsomr 2019

Bilaga 2: Bilaga 2 ; STATLIGT FINANSIERADE PROJEKT 2019

Bilaga 3: Bilaga 3, Bokslutsdok och noter

1 Sammanfattning och viktigaste händelser

1.1 Sammanfattning

Under 2019 har ett intensivt arbete har pågått med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi för 2021–2030. Under våren genomfördes en stor mängd samtal med aktörer i länet för att samla in synpunkter. Under hösten fördjupades arbete genom bl.a. Framtid Västra Götaland och skrivprocessen påbörjades.

Kompetensförsörjningen inom bristyrken är ett prioriterat område för den regionala, kompetensplattformen, som Västra Götalandsregionen ansvarar för. Västra Götalandsregionen (VGR) är aktiva i samtliga delregionala kompetensråd som svarar väl mot de funktionella arbetsmarknadsregionerna. Regionutvecklingsnämnden (RUN) bidrar till VGR:s kraftsamling för fullföljda studier. En utlysning av sociala investeringsmedel genomfördes vilket resulterade i två nya projekt. Efter sex år som projekt övergick ViA-programmet (Västra Götalandsregionens introduktion i arbete) under hösten 2019 till ett långsiktigt uppdrag från RUN till Folkhögskolestyrelsen.

RUN har fortsatt prioriterat ett stort antal verksamheter och projekt som bidrar till genomförandet av programmen för hållbar utveckling: life science, hållbara transporter, energi och bioinnovation, livsmedel och gröna näringar, maritima näringar, små och medelstora företag samt internationella forskningssamarbeten. Särskilda fokusområden under 2019 var satsningar på fordonsindustrins teknikskifte, fortsatt stöd till Industriell Dynamik - ett nätverk som erbjuder teknik- och affärsutveckling till små och medelstora företag samt fortsatt stöd till Smart Textiles som leder regeringens satsning på en nationell plattform för hållbara textilier.

Under 2019 har ett strukturerat påverkansarbete fortsatt för att lyfta Västra Götalands behov av förbättrad infrastruktur. Under 2019 har Trafikverket lämnat besked att nästa revidering av nationell infrastrukturplan kommer att skjutas framåt i tiden, utan besked om ny tidplan.

Regionutvecklingsnämnden har fortsatt gett stöd till utbyggnad av bredband på landsbygden, och Västra Götaland har därmed bäst täckning på landsbygd av alla län i Sverige, efter Gotland. Regionutvecklingsnämnden har också beslutat om ett projekt för att stötta kommuner och region med öppna data, som gör att Västra Götaland går före.

Regionutvecklingsnämnden redovisar ett positivt resultat på 114,6 mnkr varav 90 mnkr avser öronmärkta medel för infrastrukturens satsningar som Trafikverket inte kan upparbeta och därför återlämnas.

1.2 Viktigaste händelserna

Inom projektet västsvensk arena för flytande biogas, som var en särskild satsning i regionutvecklingsnämndens budget 2018, invigdes Sveriges första tankstation för flytande biogas i Götene i mars 2019. Nu väntas en fortsatt snabb utbyggnad av infrastruktur för tankning av flytande biogas – så att fler kan ställa om tung trafik från fossila bränslen till förnybar gasenergi.

Regionutvecklingsnämnden har långsiktigt och målmedvetet stött och

medfinansierat Västra Götalands sex science parks i rollen som innovationsnoder med förmåga att attrahera och driva nationella satsningar inom forskning och innovation. Under året har nya satsningar dragits i gång kopplat till dessa innovationsnoder. I februari invigdes det nationella AI-centrat med Lindholmen Science Park som värd. Drygt 40 intressenter från näringsliv, akademi och offentlig sektor är parter i centrat. Även Vinnväxstsatsningen Klimatledande processindustri på Johanneberg Science Park har startat upp i år. Satsningen har som mål att lämna substantiella bidrag till kemiindustrins övergång från användning av fossila till förnybara insatsvaror och produkter. Båda ovanstående projekt har Vinnova och regionutvecklingsnämnden som basfinansiärer. Regionutvecklingsnämnden tog under 2019 beslut om en satsning på Framtidens fabrik på Innovatum i Trollhättan, en ny test- och demonstrationsarena i samarbete med GKN Aerospace. Beslut togs också om en fortsatt stor satsning på spel på Science Park Skövde, Sweden Game Arena.

Under året offentliggjordes Västra Götalandsregionens avsiktsförklaring att prioritera insatser för att underlätta fordonsindustrins teknikskifte. Satsningar på kompetensförsörjning och test- och demo pekades ut särskilt.

I april deltog VGR på Hannovermässan, världens största industrimässa där Sverige 2019 var partnerland. Fokus för VGR var att stödja det investeringsfrämjande arbetet i delregionerna samt västsvenska företag med exportambitioner.

Västra Götalandsregionen arrangerade i juli under Almedalsveckan järnvägsseminariet ”Goda grannar kräver goda tågförbindelser – dubbelspår mellan Göteborg-Oslo är möjligt nu!” med stor publik. VGR tog även initiativ till två rundabordsamtal i Almedalen på temat Västsveriges samlade infrastrukturbehov.

Två företagsinkubatorer som regionutvecklingsnämnden finansierar, Chalmers Ventures och GU Ventures, har blivit utsedda till topp 20 i världen i kategorin universitetsdrivna inkubatorer av organisationen UBI Global som rankar inkubatorer i hela världen. Chalmers Ventures har även blivit utsedd som topp 3 i världen i kategorin ”Most Promising Women Founders” för sitt arbete med en mer jämställd startup-scen och relativt stor andel kvinnor som grundare (var även med 2018)

2 Regiongemensamt arbete

2.1 Folkhälsa

RUNs arbete inom området fokuserar på Kraftsamling fullföljda studier. Insatser görs för att barn och unga skall få bättre förutsättningar att genomföra sin utbildning för att på sikt kunna ta sig ut på arbetsmarknaden. Det omfattar insatser tillsammans med hälso- och sjukvården i VGR, med kommunerna och med civilsamhället. Även näringslivet är i viss mån involverat. Under året har en utlysning av sociala investeringsmedel med fokus på fullföljda studier genomförts.

2.2 Mänskliga rättigheter och jämlik vård

”För varje människa – Handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter i Västra Götalandsregionen 2017-2020”. Nedan redovisas de punkter som direkt rör RUN.

Mål 1: Förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

RUN arbetar med målet bl.a. genom att de verksamheter/organisationer som får projektstöd av nämnden ska ange hur projektet är tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar.

Mål 2: Stärkta rättigheter för barn och unga

RUN:s satsning på sociala investeringar är ett led i arbetet med att främja barns rättigheter, se ovan. Andra insatser som nämnden gör för att främja barns och ungdomars utveckling och lärande är bl.a. att ge stöd och utvecklingsresurser till sex science centers i Västra Götaland. Syftet med Science center är att väcka intresse för fortsatta studier och arbete inom naturvetenskap och teknik i en stimulerande miljö utanför den traditionella klassrumsmiljön.

Mål 4: Stärkt hbtq-kompetens

Inom ramen för handlingsplanen för jämställd regional tillväxt arbetar RUN aktivt med att alla utvecklingsinsatser ska nå kvinnor, män och underrepresenterade grupper i samma omfattning. Arbetet utgår från ett intersektionellt förhållningssätt, vilket bland annat innebär att organisationer som får regionala utvecklingsmedel får kunskaper i normkritik och likabehandling.

Mål 6: Systematisk dialog med invånarna, åtgärd 6.1) Genomföra dialog med rättighetsbärarna vid verksamhetsutveckling

Dialogmöten med nämndens målgrupper hålls kontinuerligt inom olika verksamhetsområden och är en del i genomförandet av de program och projekt som nämnden stödjer. Några exempel på möten med företag, entreprenörer och innovationsbolag är via företagsmöten/arrangemang och i samband med projektutveckling. Exempel är Connect to Capital, Regionalt Exportcentra, Nyföretagardagar, Sociala Företagsdagen, i samband med utlysningen om medel till samhällsentreprenörskap samt i utveckling av delprojekten inom hållbar platsutveckling.

2.3 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete

I samband med nämndens arbete med intern kontroll har även säkerhets- och beredskapsfrågorna värderats i förhållande till nämndens uppdrag. Det har inte funnits behov av att genomföra några specifika säkerhets- och beredskapsaktiviteter för nämnden, utöver vad som pågår övergripande för VGR och vad som finns i nämndens plan för intern kontroll.

2.4 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2019

I regionutvecklingsnämndens plan för intern kontroll 2019 finns fyra kontrollmoment, varav samtliga ska genomföras sista kvartalet 2019. Det innebär att kontrollmomenten ännu inte är genomförda vid tiden för den här rapportens färdigställande.

Det kan dock ändå nämnas att tre av fyra kontrollmoment kommer att genomföras enligt plan. Det fjärde kontrollmomentet som handlar om risk för otillåten påverkan kommer att hanteras i form av en gemensam kunskapshöjning för nämnden under det första kvartalet 2020. Parallellt med detta sker utbildning för berörda handläggare på förvaltningen. Insatserna är del i en övergripande regional satsning och har därför anpassats till tidsplanen för helheten för att undvika dubbelarbete.

2.5 Inköp

Information om den regiongemensamma inköspolicyn har spridits inom Koncernkontoret.

Samarbetet med Koncerninköp har fungerat tillfredställande. Mycket av informationen finns tillgänglig på nätet och för att få övrigt stöd har vi kunnat få svar via deras funktionsbrevlåda.

3 Mål och fokusområden

3.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen

3.1.1 Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland

Mål: Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringslivet och forskning i hela regionen				
Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Sysselsättningsgrad i Västra Götalands lokala arbetsmarknader (ökning i samtliga)	Ökning i 7 av 7 lokala arbetsmarknader (2017)	Ökning i 7 av 7 lokala arbetsmarknader (2018)	●	Ökning i alla
FoU-investeringar som andel av BRP	4,2 % (2015)	5,5% (2017)	●	Ökning.
Västra Götalands tilldelning i nationell och regional plan		18%* (2018-2029)	●	Tilldelningen i nationell och regional plan 2018-2029 motsvarar ungefär tidigare fördelning. Ett par nyckelprojekt som Göteborg-Borås, fördjupning av farleden till Göteborgs hamn och ersättning av slussar i Göta älv kom med i planen men är inte fullfinansierade. Nästa revidering av nationell plan sker 2022.
Västra Götalands tilldelning i nationell plan, järnväg		18% (2018-2029)	●	Västra Götalandsregionen har i den nu beslutade nationella planen ca 30 mdr för investering i järnväg. Dessutom tillkommer ca 2,5 mdr för upprustning av de regionala järnvägarna. Dock saknas fortfarande medel för att genomföra nödvändig kapacitetsökning enligt den tågsatsning som regionen tagit i sitt måldokument; målbild tåg 2035.

*Avser endast regional plan då det endast är den tilldelningen som går att beräkna

3.1.1.1 Arbeta vidare med infrastrukturplaneringen i enlighet med vad som beskrivs i infrastrukturavsnittet

Aktiviteter:

Leda och driva ett utvecklingsarbete i samverkan med kommunalförbund/kommuner för en gemensam strukturbild som kan utgöra ett stöd för parterna att utveckla en mer effektiv och hållbar fysisk planeringen PÅGÅR.

Under 2019 har workshops och dialoger skett med kommunerna via kommunalförbundens nätverk. Både med tjänstepersoner och politiker. En skriftlig information om arbetet har skickats till alla kommuner i Västra Götaland.

-Vara drivande och verka för infrastruktuursatsningar genom att ta fram analys- och påverkansunderlag i enlighet med Västra Götalandsregionens prioriteringar PÅGÅR.

Den framtagna påverkansagendan bidrar till en enhetlig bild av regionens prioriteringar på nationell nivå och underlag för kommunikation kring dessa har arbetats fram. Revideringen av nationell infrastrukturplan har skjutits på framtiden.

-Leda arbetet med genomförandet av den beslutade regionala infrastrukturplanen som beställare till Trafikverket genom att ingå i eller

leda olika utredningsaktiviteter kopplade till planen PÅGÅR

Då projekt i den gällande regionala transportinfrastrukturplanen har försenats av olika skäl, samt att regeringen valt att inte ge uppdrag om revidering av gällande planer behöver VGR justera i nuvarande plan. Detta för att få en god upparbetning och genomförande av planen. En trafiksäkerhetsanalys har genomförts, samt en översyn av planens miljökonsekvenser.

-Vara drivande i genomförandet av cykelstrategin, och verka för snabbare och mer kostnadseffektiv utveckling av cykelinfrastruktur. PÅGÅR enligt plan.

-Nära följa och samverka med Closers[1] arbete med att leda genomförandet av godsstrategin

PÅGÅR

-Representera VGR i Västsvenska paketets grupperingar. PÅGÅR.

[1] CLOSER är en nationell samverkansplattform, kunskapsnod och projektverkstad för ökad transporteffektivitet.

3.1.1.2 Göra Västra Götaland till modell för hållbar landsbygdsutveckling och samspel stad/land

Västra Götalandsregionen bedriver genomgående en regional utvecklingspolitik där staden såväl som landet betraktas som en helhet och där vi frångått ett bidragsorienterat och kompensatoriskt synsätt på landsbygden. Hållbara samspel mellan stad och land är tydligt utpekade i den regionala utvecklingsstrategin för länet.

Aktiviteter:

Västra Götalandsregionens pris ”Unga Landsbygdspriset i Väst 2019”. Syftet med tävlingen är att mobilisera och synliggöra ungt företagande på landsbygden. KLAR

Fortsatta insatser på nio olika platser i gles- och skärgårdsområden inom ramen för Regionala serviceprogrammet (RSP) för att utveckla och utvärdera metoder för lokal service och hållbar platsutveckling som inleddes 2017. Under 2019 utökas projektet med ytterligare en plats. PÅGÅR

Genomföra en lär-konferens för projektet Samverkan för regional serviceutveckling. KLAR

Medverka i ett nationellt projekt med fokus på att utveckla kustnära samhällen genom samverkan mellan turismnäring och service. PÅGÅR

Satsning på ett nationellt projekt med fokus på metodutveckling av samordnad logistik inom post- och paket på landsbygden. PÅGÅR

Aktiv spridning och användande av den digitala jämställdhetskartläggningen ”Jämställdhetskartan” som är ett verktyg för ökad jämställdhet i satsningar i hela regionen utifrån specifika geografiska förutsättningar.

Regionutvecklingsnämnden har dock beslutat att inte finansiera kartan framgent och analysavdelningen undersöker möjligheter till jämställdhetskartläggningar inom befintliga analysverktyg som VGR drifrar.

PÅGÅR

3.1.1.3 Stärka VGRs arbete med matchningen på arbetsmarknaden

Aktiviteter:

- Projekt inom stärkt vuxenutbildning, samverkan kring regionalt yrkesvux och förstärkning av matchningsarbete på delregional nivå genom kompetensråd. PÅGÅR
- Fortsatt arbete mot nationell nivå rörande regionens kompetensförsörjningsuppdrag. PÅGÅR
- Projekt för att stärka arbetsmarknadsintegrationen. PÅGÅR
- Framtagande av kunskapsunderlag som lämnas till Myndigheten för yrkeshögskolan. PÅGÅR
- Aktiv samverkan med lärosäten om kompetensförsörjning inom högre utbildning. PÅGÅR
- Projekt för att attrahera fler ungdomar till utbildningar som ger jobb i industrin och till bristyrken i offentlig sektor. PÅGÅR
- Samarbete med science centers i syfte att stimulera ungdomars intresse och kunskap för naturvetenskap och teknik. PÅGÅR
- Stöd till validering genom fortsatt utveckling av Validering Väst. PÅGÅR
- Analysarbete över framtida kompetensförsörjningsbehov och effekter av utbildningsinsatser. PÅGÅR

3.1.1.4 Västra Götalandsregionen ska verka för att stärka innovationskraften i Västra Götaland

Aktiviteter:

- Genomföra programmen för hållbar utveckling inom life science, hållbara transporter, hållbar energi och bioinnovation, livsmedel och gröna näringar, maritima näringar, små och medelstora företag, entreprenörskap, kulturella och kreativa näringar samt internationella forsknings- och innovationssamarbeten. PÅGÅR
- Satsningar inom framtidens transportsystem, automatiserad- och virtuell tillverkning, hållbara affärsmodeller, cirkulär ekonomi samt biogas och elektrifiering. PÅGÅR
- Insatser för att stärka innovationsstöd till små och medelstora företag och insatser som underlättar för företag att exportera. PÅGÅR
- Satsningar på nya innovativa företag genom såddfinansiering och inkubatorer. PÅGÅR
- Implementering av den digitala agendan. PÅGÅR
- Samarbete med innovationsplattformen och andra innovationsaktörer inom hälso- och sjukvården samt med koncerninköp inom ramen för det nyligen etablerade. PÅGÅR

- Samverkansforumet för upphandlingsfrågor kopplat till livsmedel, möbler och textil. PLANERAS
- Fortsatt satsning på Västra Götalands sex science parks som är sammanhållna och sinsemellan koordinerade infrastrukturer för innovation och entreprenörskap. PÅGÅR
- Arbeta för fler synergier mellan smart specialisering, sammanhållningspolitik och EU:s forsknings- och innovationspolitik. PÅGÅR
- Under året har regionutvecklingsnämnden finansierat åtta företagsinkubatorer runt om i regionen. Inkubatorerna erbjuder idéer med stor tillväxtpotential tillgång till kontor, kompetens och kapital. Två av dessa har utsetts till bland de 20 bästa universitetsdrivan inkubatorerna i världen. PÅGÅR
- Västra Götalandsregionen satsar på öppna data. Genom att tillgängliggöra mer offentlig information som öppna data enligt PSI-direktivet, kan nya tjänster och lösningar komma att skapas av andra aktörer.

3.1.2 Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska

Mål: Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska				
Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Andel unga (18-24 år) som inte har avslutat gymnasiet och som inte studerar	11,9 % (2016)	9,3% (2017)		Förbättring med 2,6 procentenheter (ny mätmetod m uppgifter från FK inkluderade)

3.1.2.1 Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv

Aktiviteter

- Insatser drivs i samverkan med VGR:s HR-avdelning som syftar till att underlätta för grupper som står långt från arbetsmarknaden att komma i anställning i VGR. PÅGÅR
- Projekt som har ungdomar/unga vuxna som varken studerar eller arbetar som målgrupp. PÅGÅR
- Förstärkning och samordning av VGR:s arbete med arbetsmarknadsintegration och inkludering av utlandsfödda. PÅGÅR
- Medverkan i Lärandecentrum Migration och hälsa med målet att stärka samverkan mellan verksamhetsområdena hälso- och sjukvård och regional utveckling. PÅGÅR
- Ansvar för europeiska projektet FIER som syftar till lärande mellan regioner i Sverige, Norge, Tyskland, Österrike, Belgien och Turkiet om effektiva metoder för att förbättra arbetsmarknadsintegration. PÅGÅR
- Stöd till projekt inom Sociala investeringsmedel som riktar tidiga insatser mot barn och unga och på sikt främjar fullföljda studier. PÅGÅR
- Stödja projekt som ökar kunskaper och förbättrar metoder som förhindra skolavbrott och skolavhopp. PÅGÅR
- Stöd till samverkan mellan huvudmän och förvaltningar för att stärka samarbetet mellan kommun och region för att motverka skolavhopp. PÅGÅR

·Ta fram rapporter om nuläge för skolavhopp samt analyser om tänkbara samband bakom och orsaker till skolmisslyckanden. PÅGÅR

3.1.3 Antalet nöjda resenärer med kollektivtrafiken ska öka i hela regionen

3.1.3.1 Utökade möjligheter till studie- och arbetspendling samt knyta samman landsbygd och stad

Aktiviteter:

-Lyfta fram kostnadseffektiva infrastrukturåtgärder som stödjer kollektivtrafikens framkomlighet, i trafikförsörjningsprogrammets prioriterade stråk, i åtgärdsplanering och genomförande av regional infrastrukturplan. PÅGÅR

- Särskild pott för mindre kostnadseffektiva åtgärder på regionala järnvägar bidrar till att binda samman Västra Götaland i regional infrastrukturplan samt dialog med Trafikverket för förberedande åtgärder som underlättar för framtida nya stationslägen i enlighet med Väststågsutredningen. PÅGÅR

-Genomföra regional cykelstrategi, som beställare till Trafikverket, med förstärkt budget från regionfullmäktige. PÅGÅR

-Leda och driva utvecklingsarbete, samt bygga upp kompetens kring regional fysisk planering, strukturbild och bostadsförsörjningsplanering. PÅGÅR

3.1.4 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

Mål: Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska				
Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Utsläpp av fossilt CO ²	10,2 milj. ton (2016)	10,2 milj. ton (2017)	●	Ingen förbättring men ingen försämring

3.1.4.1 Bättre möjligheter till livsmedels- och energiproduktion samt stimulera ökad användning av biogas

Aktiviteter:

·Behovsmotiverade forsknings- och utvecklingsinsatser kopplade till primärproduktionen av livsmedel i samverkan med Agroväst, näringsliv och forskning. PÅGÅR

·Utvecklingsinsatser mot förädlingsledet inom ramen för Lokalproducerat i Väst. PÅGÅR

·Fortsatt satsning på energiproduktion och användning av biogas genom Agrovästs program Energigården PÅGÅR

4 Ekonomiska förutsättningar

4.1 Ekonomiskt resultat

Regionutvecklingsnämnden visar ett positivt resultat på 114,6 mnkr varav 90 mnkr avser öronmärkta medel för infrastruktursatningar som Trafikverket inte kan upparbeta och som därför återlämnas.

Enligt regionstyrelsens beslut den 23 april ska samtliga övriga verksamheter inom Västra Götalandsregionen gå igenom och omvärdera sina budgetar för 2019 i syfte att få till ett ekonomiskt överskott för att lyfta regionens totala ekonomiska resultat för 2019. Regionutvecklingsnämnden har under året haft en ambition att bidra till regionens totala resultat.

resultat per verksamhet redovisas i *Bilaga 1*

4.1.1 Resultaträkning för beställare regional utveckling

Årsvärden					
Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Avvikelse budget/utfall	Förändring utfall/utfall %
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga erhållna bidrag	32,5	7,5	30,0	25,0	8,4%
Övriga intäkter	0,9	5,5	4,5	-4,6	-80,2%
Verksamheten intäkter	33,4	13,0	34,5	20,4	-3,2%
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-8,7	-7,4	-11,6	-1,2	-25,2%
Driftbidrag till utförare inom regionen	-248,1	-248,1	-243,5	0,0	1,9%
Övriga lämnade bidrag	-395,3	-469,2	-499,3	73,9	-20,8%
Verksamhetsanknutna tjänster	-0,5	0,0	-0,4	-0,5	38,6%
Material och varor, inkl. förbrukningsmaterial	-1,5	0,0	-0,7	-1,5	96,5%
Lokal- och energikostnader	-2,1	-0,9	-1,9	-1,2	10,2%
Övriga tjänster, inkl. konsultkostnader	-70,2	-94,7	-67,7	24,5	3,7%
Övriga kostnader	-4,6	-4,8	-4,0	0,2	16,6%
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verksamhetens kostnader	-730,9	-825,1	-829,0	94,2	-11,8%
Regionbidrag	812,1	812,1	796,2	0,0	2,0%
Finansiella intäkter/kostnader m.m.	0,0	0,0	0,0	0,0	
Resultat	114,6	0,0	1,7	114,6	

4.1.2 Intäktsutveckling

Regionutvecklingsnämndens intäkter består av regionbidrag samt övriga intäkter. Till största delen avser de övriga intäkterna medel från EU projekt och projekt finansierade från Tillväxtverket. Under 2019 har det tillkommit

flera projekt med sådan extern finansiering. Intäkterna överstiger det budgeterade beloppet med 20 mnkr.

4.1.3 Kostnadsutveckling

Regionutvecklingsnämndens ram används till stor del för verksamhetsbidrag och för uppdrag till egenägda bolag och förvaltningar. Bidragen till dessa betalas ut månadsvis och följer budget. Den andra stora delen av ramen används till externa och interna projektägare. Under året har 170 projektbeslut tagits av nämnden till en total summa på 292 mnkr. Huvuddelen av besluten avser projekt riktade till externa projektägare där hela summan kostnadsförs i samband med beslutstillfället, så kallad avsättning. Resterande beslut avser medel till regioninterna projektägare där kostnaderna belastar resultatet i den takt de upparbetas.

Nämnden disponerar även över ett statligt anslag om 66 mnkr för regionala tillväxtåtgärder som redovisas direkt till Näringsdepartementet. Av anslaget har 38 mnkr använts till företagsstöd och 27 mnkr till projekt.

Sammanställning över projektmedlen visas i *bilaga 2*.

I avslutade projekt, där inte hela det beslutade beloppet har upparbetats återförs återstående medel genom nämndens beslut och ger utrymme för nya projektbeslut. Under 2019 har 40 mnkr återförts.

Nämnden har i budget 70 mnkr öronmärkta för kompletterande åtgärder inom infrastrukturområdet. Regionutvecklingsnämnden hade för dessa åtgärder avsatt 55 mnkr under 2018 till Trafikverket för infrastruktursatsningar, det visade sig att Trafikverket inte har haft möjlighet att använda medlen som planerat och som därför återförs till resultatet. RUN lämnar även medel för riktade infrastruktursatsningar av medlen för 2019 på 35 mnkr som inte kommer att kunna förbrukas. Nämnden har föreslagit regionstyrelsen att inriktningen för dessa 90 mnkr ändras och används för andra infrastruktursatsningar. (dnr RUN 2019-00358).

4.2 Åtgärder vid ekonomisk obalans

Regionutvecklingsnämnden har en ekonomi i balans.

4.3 Eget kapital

Regionutvecklingsnämnden kommer inte att ta eget kapital i anspråk.

4.4 Investeringar

Regionutvecklingsnämnden har inga investeringar.

5 Bokslutsdokument och noter

Se bilaga 3

6 Övrig rapportering

6.1 Förddjupad rapport till egen nämnd/styrelse

Mål: Fler nya och fler växande företag				
Indikator	Jämförelseår	Senaste utfall	Bedömning	Kommentar
Företag som tar del av utvecklingsinsatser som regionutvecklingsnämnden finansierar, ska ha en högre tillväxttakt än en kontrollgrupp med liknande företag	--	--	●	Företag som fått företagsstöd (konsultcheck, sådd, investeringsbidrag eller FoU-kort) har jämförts med kontrollgrupp. Företag som fått såddfinansiering respektive konsultcheck har under åren 2015–2018 samlat haft en högre årlig, genomsnittlig omsättnings- och sysselsättningstillväxt än kontrollföretag. Företag som fått investeringsbidrag har haft en högre omsättningstillväxt men en lägre sysselsättningstillväxt än kontrollföretagen. Företag som fått FoU-kort har haft en lägre omsättnings- och sysselsättningstillväxt än kontrollföretag i Västra Götaland men en högre omsättningstillväxt samt en något högre sysselsättningstillväxt jämfört med kontrollföretag i Sverige.
Antal sysselsatta i företag som är i eller har lämnat inkubatorer med finansiering från regionutvecklingsnämnden	1 946 (2017)	2 240 (2017/2018)	●	I antalet sysselsatta ingår inte företag som sålts eller fusionerats med andra bolag.
Andel företag som upplever att företagsstöd från Västra Götalandsregionen har bidragit till ökad konkurrenskraft	75% (2018)	69% (2019)	●	
Antal nya företag och nya idéer inom social ekonomi som främjar social innovation i projekt/verksamheter som får stöd av regionutvecklingsnämnden	--	--	●	Coompanion har under 2018 bidragit till nystart av 80 nya företag och gett kvalificerad rådgivning till 218 företag och organisationer. Under år 2018 beviljades 8 företag lånegarantier av Mikrofonden Väst. GU Ventures STAR har under 2018 utvärderat 20 sociala innovationsidéer och arbetat med affärsutveckling av 9 bolag med sociala innovationer.

6.1.1 Fler nya och fler växande företag

Företag som tar del av utvecklingsinsatser som regionutvecklingsnämnden finansierar, ska ha en högre tillväxttakt än en kontrollgrupp med liknande företag.

Företag som fått företagsstöd (konsultcheck, sådd, investeringsbidrag eller FoU-kort) har jämförts med kontrollgrupp.

Företag som fått såddfinansiering respektive konsultcheck har under åren 2015–2018 samlat haft en högre årlig, genomsnittlig omsättnings- och sysselsättningstillväxt än kontrollföretag.

Företag som fått investeringsbidrag har haft en högre omsättningstillväxt men en lägre sysselsättningstillväxt än kontrollföretagen.

Företag som fått FoU-kort har haft en lägre omsättnings- och sysselsättningstillväxt än kontrollföretag i Västra Götaland men en högre omsättningstillväxt samt en något högre sysselsättningstillväxt jämfört med kontrollföretag i Sverige.

Antal sysselsatta i företag som är i eller har lämnat inkubatorer med finansiering från regionutvecklingsnämnden.

I de åtta inkubatorer som Västra Götalandsregionen stödjer har 910 idéer utvärderats under 2018 (937 idéer 2017), det finns idag 216 projekt/företag i inkubatorerna, varav ca 100 bildats under det senaste året (se not 1).

Inkubatorbolagen inkluderat alumnibolagen (bolag som har lämnat inkubatorn) har drygt 2240 sysselsatta varav cirka 25.53 % är kvinnor och de omsätter 3.29 miljarder kronor (se not 2).

[1] Siffrorna baseras på uppgifter som inkubatorerna rapporterat för 2018 i uppföljningsverktyget InkRapp/Fokus Analys.

[2] Siffrorna är hämtade ur uppföljningsverktyget InkRapp/Fokus Analys och avser 2017/2018. Viktigt att notera är att siffror för sysselsatta och omsättning inte omfattar bolag som sålts eller fusionerats med andra bolag.

Andel företag som upplever att företagsstöd från Västra Götalandsregionen har bidragit till ökad konkurrenskraft.

Årets företagsstöds-enkät visade att 69 procent av de svarande har angett att företagsstödet från VGR har bidragit till ökad konkurrenskraft, vilket är en liten minskning jämfört med förra året då motsvarande siffra var 75 procent.

Antal nya företag och nya idéer inom social ekonomi som främjar social innovation i projekt/verksamheter som får stöd av regionutvecklingsnämnden

Coompanion har under 2018 bidragit till nystart av 80 nya företag och gett kvalificerad rådgivning till 218 företag och organisationer. Under år 2018 beviljades 8 företag lånegarantier av Mikrofonden Väst. GU Ventures STAR har under 2018 utvärderat 20 sociala innovationsidéer och arbetat med affärsutveckling av 9 bolag med sociala innovationer.

6.1.2 Ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande

6.1.2.1 Ungt entreprenörskap

Under 2019 har arbetet med programmet för entreprenörskap och insatsområdet ungt entreprenörskap fortskridit. Framtidsfrön, Ung Företagsamhet (UF), Venture Cup samt Drivhusen (Göteborg, Skaraborg, Borås, Högskolan Väst) får verksamhetsbidrag av RUN. Drivhusen når fortsatt många äldre ungdomar och studenter i sin företagsrådgivning och under 2019 har över 400 företag startats genom deras verksamhet. Drivhuset Skaraborg och Drivhuset Högskolan Väst driver även projekt med fokus på unga på landsbygd. Affärsidé tävlingen Venture Cup slår nya rekord med stigande antal affärsidéer och tävlingsdeltagare. Tävlingen riktar sig till idéer och företag med spetskvalitet dvs. potential att bli tillväxtföretag. 2019 hölls Sverigefinalen i Venture Cup i Göteborg där vinnarna i samtliga kategorier kom från region Väst. Ung Företagsamhet (UF) går fortsatt starkt framåt både vad gäller antal deltagare och i kvalitet. 2019 drev 5 500 gymnasieelever UF-företag vilket är rekord.

För femte året i rad delades regionutvecklingsnämndens pris "Unga landsbygdspriset i Väst" ut i juni. Tävlingen följdes upp våren 2019 med utvärderingen "The winner takes it all?" tillsammans med andra tävlingar som regionutvecklingsnämnden medfinansierar; Venture Cup Väst, The Brewhouse Award och Emax Sverige. Under våren 2019 gjordes även en utvärdering av insatser inom ungt entreprenörskap där Framtidsfrön, UF och Drivhusen följdes upp och visade på bra resultat och god måluppfyllelse.

6.1.2.2 Intraprenörskap inom hälso- och sjukvård

RUN stödjer innovationskraften inom hälso- och sjukvården genom

verksamhetsbidrag till ”Innovationsplattform Västra Götaland”. Verksamheten som är placerad på Sahlgrenska sjukhuset fungerar också som kontaktyta för samverkan mellan sjukvård, akademi och företag. De är även ansvariga för Innovationsfonden som är en utlysning på 20 miljoner kronor till medarbetare inom VGR. Den har blivit en allt mer naturlig partner för såväl vårdens förvaltningar, akademi och näringsliv. Under året har fokus varit på att kartlägga VGRs innovationsprocess inför en kommande innovationsstrategi.

6.1.2.3 Socialt entreprenörskap och social ekonomi

VGR leder projektet KRAFT (Kraftfullt ekosystem för sociala företag) som startade under året. Syftet med projektet är att skapa ett starkt ekosystem för social innovation och socialt företagande i hela regionen. Projektet omfattar sociala företag oavsett företagsform. Aktiviteter som genomförts är bl.a. köp- och säljverkstad för sociala företag och seminarier för kommunala inköpsenheter inom reserverad upphandling.

En projektutlysning inom samhällsentreprenörskap har genomförts för att stimulera idéer inom social ekonomi som bidrar till ökad sysselsättning, nya arbetsätt, lokal utveckling och nya lösningar på samhällsutmaningar. Utlysningen är riktad särskilt till mindre föreningar och organisationer. Drygt 70 ansökningar inkom och 14 projekt har beviljats.

Övriga pågående satsningar inom området omfattar bland annat stöd till idrottens entreprenörskap och Mikrofonden Väst. RUN har även medarrangerat Stora sociala företagsdagen, det största nationella evenemanget för sociala företag.

6.1.2.4 Företagsfrämjande på jämlika villkor

Det finns flera goda exempel på jämställdhetsarbete hos de offentligt finansierade, företagsfrämjande aktörerna i Västra Götaland. Bland annat har IUC Väst startat upp ett kvinnligt industrinätverk för att locka fler kvinnor till industrin och uppmuntra till nätverkande. Nätverket Industriell Dynamik har kompetensutvecklat rådgivarna i att bli bättre på att integrera jämställdhetsfrågan vid företagsinsatser. Göteborgs Tekniska College och IUC Väst med flera driver projektet Digiresan i vilket företagen får hjälp att arbeta med frågor som rör jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet. Digiresan erbjuder också utbildning i könsuppdelad lönekartläggning och inspirationsföreläsningar.

För att uppmärksamma frågan om ojämlik fördelning av riskkapital arrangerade VGR en inspirationsdag tillsammans med Almi Väst, Business Region Göteborg, Drivhuset och Connect Väst. Dagen som lockade cirka 160 deltagare bestod av inspirationsföreläsningar, nätverkande och en paneldebatt med investerare.

Under året har vi i också genomfört en jämställdhetskartläggning av länets 49 kommuner tillsammans med Winnet Västra Götaland. Jämställdhetskartläggningen ingår som en del i vår handlingsplan för jämställd regional tillväxt.

2019 avslutades ett treårigt projekt genom vilket Almi Väst erbjudit nyföretagarrådgivning på olika minoritetsspråk i stadsdelar med hög andel

utrikes födda. Projektet har visat mycket goda resultat, exempelvis har över 1400 rådgivningar genomförts.

6.1.2.5 Innovationstöd till kunskapsbaserade företag med tillväxtpotential

RUN har under ett antal år varit med och byggt upp ett starkt inkubatorsystem i Västra Götaland genom att medfinansiera åtta inkubatorer och tillsammans med dessa driva ett kompetensnätverk kallat inkubatorkompetens. Inkubatorerna erbjuder idéer med stor tillväxtpotential tillgång till kontor, kompetens och kapital. Den långsiktiga satsningen på inkubatorer ger resultat både nationellt och internationellt. Sju av åtta inkubatorer är uttagna till Vinnovas excellensprogram där totalt 24 inkubatorer ingår. Under 2019 har återigen två inkubatorer från Västra Götaland rankats högt i den internationella inkubatorrankingen UBI Index som genomförs av UBI Global. Totalt har UBI Global gått igenom 1580 inkubatorprogram av dessa kvalificerade sig slutligen 364 stycken från 82 länder. Både GU Ventures och Chalmers Ventures rankades som två av de 20 främsta inkubatorer i världen i kategorin "University Business Incubator". Chalmers Ventures rankas 1:a i Norden och topp tio i världen bland deltagande universitetsdrivna inkubatorer. GU Ventures rankas 2:a i Norden och topp 20 i världen i samma kategori. Chalmers Ventures vann även kategorin "Most promising women founders" för sitt arbete med en mer jämställd startup-scen och relativt stor andel kvinnor som grundare.

6.1.2.6 Innovativa små och medelstora företag

Under 2019 har arbetet fortsatt för att nå de mål som är satta i regionutvecklingsnämndens program för små och medelstora företag (SMF). Industriell Dynamik (ID) och Enterprise Europe Network (EEN) är ett sammanhållet system för innovation- och internationaliseringssupport till små och medelstora företag i Västra Götaland där 17 främjande- och forskningsaktörer ingår. Under 2019 genomförde ID/EEN cirka 450 behovs- och internationaliseringsanalyser i företag vilket resulterade i cirka 300 fördjupningsinsatser och fler än 60 olika utvecklingsprojekt. Under våren utvärderades projektet med goda resultat. Ett antal lärdomar från utvärderingen har tagits vidare i ett utvecklingsarbete. Särskilt det sammanhållna nätverket och behovsstyrda insatserna lyftes i utvärderingen som ett föredöme i Sverige. Regionutvecklingsnämnden beslutade 2019 om ett antal projekt där Tjänsteinnovationsacceleratoren kan nämnas särskilt. Syftet med det projektet, som drivs av Johanneberg Science Park, är att öka innovationsstödet till den växande tjänstenäringen. Regionutvecklingsnämnden har också under 2019 finansierat viktiga mötesplatser där små bolag kan möta stora bolag och investerare i form av evenen Food Venture och Connect2Capital.

Arbetet med Västra Götalands exportcenter fortsätter att utvecklas. I februari anordnades Internationella Handelsdagen där 220 deltagare fick inspiration, omvärldsspaning, kunskap, nätverkande och individuell rådgivning. Västra Götalandsregionen leder ett Tillväxtverksfinansierat

projekt med fokus på export inom livsmedelsbranschen samt kultur och kreativa näringar. Projektet genomförs i samverkan med 12 andra regioner i Sverige. Första veckan i april deltog VGR på Hannovermässan som är världens största industrimässa och där Sverige 2019 var partnerland. Fokus för VGR var både att stödja det investeringsfrämjande arbetet i delregionerna och västsvenska företag med exportambitioner. Så kallade ”export-boostar” har genomförts i Göteborg, Alingsås, Skövde, Tibro och digitalt där företag får stöd till internationalisering från de främjarorganisationer som finns representerade i Regionalt exportcenter. Ett antal marknadsseminarier har genomförts i Borås och i Göteborg, om marknaderna Japan och Sydkorea, Tyskland, USA samt Kina.

Regionutvecklingsnämnden ger direkt stöd till enskilda företag genom olika finansieringslösningar. Företag kan idag söka finansiering för att till exempel underlätta produktutveckling, internationalisering och digitalisering. Företagsstöden finansieras via det statliga 1:1-anslaget. Undantag gäller stöd till enskilda affärsidkare inom kommersiell service som finansieras via ett särskilt statligt anslag samt affärsutvecklingscheckarna som finansieras av Tillväxtverket. Stöden är marknadskompletterande och följs upp årligen. Under året har 174 företag fått stöd på totalt 38 miljoner kronor. Trycket på ansökningar var lägre 2019 än tidigare år, vilket till viss del kan förklaras av högkonjunkturen där leverans är det som är prioriteras av företagen. Ett positivt resultat för affärsutvecklingscheckarna var att de i år beviljades till företag som till 40 procent drivs av en kvinna. 2019 års utvärdering av företagsstöd, som gjordes på företag som beviljades stöd 2015, visar att företag som fått stöd haft en bättre utveckling vad gäller omsättning, sysselsättning och produktivitet än kontrollgruppen. Detta gällde allra mest såddlånen.

VGR är delägare i Almi Väst AB som erbjuder lånefinansiering och rådgivning till företag som vill växa. Almi Västs utlåning under 2019 uppgick till 340 miljoner kronor, utlåningen gick till 510 företag. Effektmätningar visar att det går bättre för företag som får stöd av Almi i jämförelse med en kontrollgrupp. Almi Väst ger rådgivning till både potentiella lånekunder och till innovatörer som behöver stöd för att testa om idéer går att förverkliga till en kommersiell innovation. Under året har cirka 1700 nya kunder fått rådgivning och 95 projekt har beviljats utvecklingsmedel i form av bland annat verifieringsmedel. De Almi-ägda riskkapitalbolagen Almi Invest Fond SI och Almi Invest Västsverige investerar i små och medelstora företag i såväl tidig kommersiell fas som i andra avgörande utvecklingsfaser.

6.1.3 Internationell konkurrenskraft genom regional kraftsamling kring styrkeområden

6.1.3.1 Hållbara transporter

Programmet för hållbara transporter är ett samarbete mellan regionutvecklingsnämnden, kollektivtrafiknämnden och miljönämnden och fokuserar på utveckling av samverkan inom de tematiska områdena elektrifiering, transporteffektivitet, automatisering och uppkoppling, samt

drivmedel med en hög andel förnybar energi. Insatser för hållbara transporter och ökad innovationskraft och tillväxt i Västra Götaland fokuserar på lösningar som har förutsättningar att spridas internationellt och därmed uppfyller dubbla syften genom att stärka regional ekonomi och samtidigt bidra till global klimatomställning. Större beslut under året är: Fortsatt finansiering av CLOSER, vilket är ett nationellt centrum för projektgenerering för ökad transporteffektivitet, samt fortsatt finansiering av SAFER, som är ett nationellt centrum för trafik- och fordonssäkerhetsutveckling. Genom att stötta nationella centrum skapas mervärden med stor uppväxling via de projektaktiviteter som verksamheterna drar till Västra Götaland. VGRs bidrag gäller i båda fallen att skapa en basverksamhet med syfte att genererar en stor volym av externfinansierad forskning och innovation inom dessa områden. Under året har också genomförts en förprojektering inför en större uppgradering av AstaZero, som en testanläggning för trafik- och fordonssäkerhet. Anläggningen behöver uppgraderas för att klara kraven kopplade till trafikens automatisering och bibehålla industrins konkurrenskraft. Elektrifiering av fordon är en global tekniktrend och elektrifieringen kommer innebära en av de största industriella utmaningarna regionen upplevt. Ett tidigt identifierat behovsområde är kompetensomställning hos verksamma inom industrin som helhet. Ett större projekt initierades med syfte att utveckla samarbetsformer för utbildning av redan anställda samt att testa dessa utbildningar i ett antal piloter, för senare uppskalning med hjälp av nationell finansiering.

6.1.3.2 Life Science

Västra Götalandsregionens program för life science 2017-2020 styr verksamheten inom styrkeområdet, och under 2019 har 7 projektbeslut och 2 verksamhetsbidrag fattats inom programmet. Stort arbete har lagts inför finansieringen av AstraZeneca BioVenture Hub och det EU-rättsliga regelverket kopplat till statsstödsregler. Utöver beslut om medel har fortsatta strategiska diskussioner kopplade till samverkan mellan Chalmers samverkan med Sahlgrenska universitetssjukhuset och Sahlgrenska Akademin, framför allt i utvecklandet av styrkeområde Health Engineering på Chalmers hållits. Regional utveckling har varit involverade i arbetet kring Sahlgrenska Life och framför allt de diskussioner som förs vad gäller näringslivssamverkan i projektet. Även utvecklingen av GoCo Health Innovation City i Mölndal samt diskussionerna runt utveckling av ett västsvenskt life sciencekluster för såväl industri, akademi som hälso- och sjukvård har legat i fokus.

Regeringens life sciencesamordnare har besökt regionen vid två tillfällen och diskuterat utvecklingen av den life sciencestrategi som regeringen introducerade i december. Ett av besöken var tillsammans med den nationella samverkansgruppen för life science i vilken regiondirektören ingår. Tre runda bordssamtal med företrädare för västsvenska stora företag inom branschen tillsammans med akademiska företrädare samt företrädare från hälso- och sjukvård samt regional utveckling har arrangerats. Mötena har letts av regiondirektören.

Fortsatt fokus har under året legat på samverkan mellan de av regionen

finansierade infrastrukturer för innovation inom life science. Regional utveckling ingår i styrelsen för två strategiska innovationsprogram, Swelife och MedTech4Health, samt i det nationella centrat för avancerade terapier, CAMP. Fördjupad information kring genomförandet 2019 finns i "Uppföljning 2019 avseende VGR:s program för life science 2017-2020".

6.1.3.3 Hållbar energi och bioinnovation

VGR:s program för hållbar energi och bioinnovation 2017-2020 styr verksamheten inom styrkeområdet. Programmet är gemensamt för RUN och miljönämnden. Under 2019 har dessa nämnder fattat beslut om elva projekt och förstudier.

Programmet stöttar forskning och utveckling samt test och demonstration där VGR tillsammans med andra offentliga och privata aktörer samverkar kring de lösningar som behövs för att ställa om till ett hållbart energisystem och en bioekonomi. Ett fokus under 2019 har varit att starta upp nästa fas av arbetet med att utveckla en ökad användning av förnybara råvaror till kemi- och materialindustrin.

Inom området förnybar energiproduktion ligger fokus på sol- och vindkraft, under året har bland annat ett förprojekt kring byggnadsintegrerade solceller startat. Kopplat till vindkraft har ett flerårigt samverkansprojekt, mellan akademi och näringsliv, fått medfinansiering från VGR för att driva en ny fas av sitt arbete. Dessutom driver VGR också *Energimyndighetens* nationella nod för näringslivsutveckling inom vindkraftsområdet och övrig förnybar energi.

Intresset och fokus på en elektrifiering inom olika sektorer i energisystemet har ökat starkt, både inom industrin och transportsektorn. Detta innebär en ökad efterfråga av el, men även på frågan om kapaciteten i elnäten både på kort och lång sikt.

Fördjupad information kring genomförandet 2018 finns i "Uppföljning 2018 avseende VGR:s program för hållbar energi och bioinnovation 2017-2020".

6.1.3.4 Maritima frågor

Västra Götalandsregionens handlingsprogram för hållbara maritima näringar 2016-2019 styr verksamheten inom styrkeområdet.

Under året har Maritima klustret beslutat om en ny organisation med start 2020. Den nya organisationen innebär en mindre operativ central funktion av klustret och samtidigt mer aktivitet i de enskilda fokusområdena som är samma som fokusområdena i Västra Götalandsregionens maritima program. Kristinebergs marina forsknings och innovationscenter har ytterligare etablerats som en viktig nod för marin FoI och erhållit finansiering från Havs- och vattenmyndigheten. Innovatum Science Park har i dialog med Västra Götalandsregionen beslutat att det maritima området ska vara ett fokusområde för Innovatum. I juni beslutades om finansiering från Västra Götalandsregionen för att kunna titta på vilken roll Innovatum kan ha i det marina/maritima innovationsstödsystemet – med fokus på små och medelstora företag. Innovatum är sedan 2019 även partner i Kristinebergs

marina forsknings och innovationscenter. Styrkan hos forskningsaktörerna inom Kristinebergs Center tillsammans med Innovatums fokus på SME:er skapar goda förutsättningar för kunskapsbaserad utveckling och innovation inom de marina och maritima sektorerna.

Lighthouse (en neutral trippel helix-samverkansplattform inom sjöfart), som Västra Götalandsregionen har stött under flera år, vann upphandlingen från Trafikverket för ett nationellt branschprogram för hållbar sjöfart och stärker därmed ytterligare sjöfartens roll i regionen generellt och bland transportaktörerna på Lindholmen specifikt.

Frågan om eventuell ändring av lagstiftning för att underlätta för modernt hållbart vattenbruk har fortsatt diskuterats mycket även under 2019 inom ramen för Maritima Klustrets arbete så väl som inom SWEMARC (ett av de projekt som Västra Götalandsregionen har beslutat om stöd till under 2018 och har stött under flera år tidigare). Frågan om lagstiftning har uppmärksammats både av riksdagspolitiker, ministrar och tjänstemän på kommunal, regional och departementsnivå. Detta är en viktig fråga för att möjliggöra för flera nya, innovativa företag inom den här branschen i Västra Götaland. Jordbruksverket har nu fått ett regeringsuppdrag som innebär att denna lagstiftning ses över. Flera västsvenska aktörer är med i detta arbete.

Fördjupad information kring genomförandet 2019 finns i Uppföljning 2019 avseende Västra Götalandsregionens handlingsprogram för hållbara maritima näringar 2016-2019. Regionutvecklingsnämnden har beslutat att förlänga programmet till och med år 2020.

6.1.3.5 Livsmedel och gröna näringar

VGR:s program för livsmedel och gröna näringar 2017–2020 är gemensamt för RUN och miljönämnden, och fungerar även som regionens livsmedelsstrategi. Programmet omfattar insatsområdena 1) ökad konkurrenskraft genom kraftsamling och innovation, 2) förbättrad kompetensförsörjning och ökad attraktivitet i branschen samt 3) hållbar konsumtion av livsmedel. Under 2019 har arbetet utformats för att balansera olika typer av insatser, och ett särskilt fokus har lagts vid företagens efterfrågan på kompetens. En omfattande studie över lantbruket och livsmedelsindustrins kompetensförsörjning har genomförts tillsammans med Region Skåne och Region Östergötland. Studien blir en viktig utgångspunkt för dialog med berörda parter på olika nivåer, liksom i utformandet av strategiska insatser framöver. Ett initiativ har tagits för långsiktig samverkan med en av Europas största och mest innovativa livsmedelsregioner i Nederländerna. Förutsättningarna för att samla länets hästföretagande kring en gemensam utvecklingsplattform har undersökts. Arbetet med fokusområdet Hållbart lantbruk inom strategin Klimat 2030 har gått in i en ny fas. Ett större arbete har gjorts tillsammans med Länsstyrelsen för att stödja länets kommuner att arbeta strategiskt med livsmedelsfrågor och därmed bidra till den nationella och regionala livsmedelsstrategin.

6.1.3.6 Hållbar stadsutveckling

Västra Götalandsregionen har sedan 2014 deltagit aktivt i Mistra Urban Futures, MUF, som är ett kunskapscenter inom hållbar stadsutveckling med

målet att förverkliga mer rättvisa, gröna och tillgängliga städer. Den nationella finansieringen från Mistra avslutas 2019 och parterna har därför fokuserats på att hitta formerna för det fortsatta arbetet, avsluta projekt och internationella samarbetsavtal. Under hösten beslutades om en fortsättning i ett nytt centrum för hållbar stadsutveckling, *Urban Futures*, som placeras vid Göteborgs centrum för hållbar utveckling, GMV, vilket är Chalmers tekniska högskolas och Göteborgs gemensamma organisation för att främja forskning, utbildning och samverkan inom hållbar utveckling. Processen att söka en ny verksamhetsleder pågår och ordföranderollen som Länsstyrelsen har haft går nu över till en annan part som bestäms efter årsskiftet.

Mistra Urban Futures kommer i fortsättningen ha fokus på nationella och regionala frågor i stadsutvecklingen. Flertalet projekt med intern finansiering inom MUF avslutas därför vid årsskiftet. Totalt nio projekt, som även har extern finansiering från Formas och Vinnova, fortsätter in i nästa programperiod.

6.1.3.7 Smarta textilmaterial

Under 2019 har Smart Textiles ökat sin internationella positionering genom deltagande på mässor och event, främst i Europa men även i Silicon Valley. Det har också inneburit fler internationella besök till Science Park Borås som imponeras av den innovationskapacitet och maskinutrustning som de har tillgång till, vilket är unikt. Smart Textiles har bland annat ett medicinskt fokus och deltar i två större EU Horisont 2020 projekt, SUTCEYES som tar fram textila lösningar för dövblinda samt WEAFING som utvecklar stickade och vävda artificiella muskler. De har även under året arbetat framgångsrikt kring stickad metall i projektet Mineral elements samt utvecklingen av pappersgarner.

Smart Textiles leder regeringens satsning på en nationell plattformen för hållbara textilier, Textile & Fashion 2030. Under året har en framstegsmodell utvecklats som ska belysa företagets utveckling i relation till Agenda 2030 och som kommer användas av de företag som ansluter sig till plattformen. Plattformen arrangerade en Big Do i Borås där företag arbetade fram nya lösningar under en vecka med hjälp av Högskolan Borås maskinpark. Resultaten summerades i en vandringsutställning, Exposé. Ett samarrangemang har gjorts mellan Textile & Fashion 2030 samt det europeiska nätverket Tex4IM deltog med målsättningen att stärka innovationskraften i europeiska textila kluster kring framtidens textilier.

Från 2020 finansieras Smart Textiles inom Science Park Borås verksamhetsbidrag.

6.1.3.8 Stärka besöksnäringen

Insatser för besöksnäringen görs i samråd med Turistrådet Västsverige AB som är Västra Götalandsregionens helägda bolag med ansvar för utveckling och marknadsföring av regionen som destination. Turistrådet fortsätter marknadsföra regionen såväl internationellt som mot den svenska marknaden och arbetar även nära branschen för att skapa förutsättningar för hållbart företagande hos de västsvenska företagen. Därutöver har regionutvecklingsnämnden under året beslutat om stöd till ett antal specifika

besöksmål, destinationer och andra utvecklingsprojekt som t.ex. Nordiska Akvarellmuseet, trädgårdsturism i Västra Götaland samt till Platåbergens Geoparks UNESCO-ansökan. Dialogen kring breda samarbeten för förbättrad samordning och utveckling av ledssystem för vandring, cykel och båt har intensifierats under 2019, i och med att Västkuststiftelsen tagit ett initiativ till utökat ansvar och uppdrag. Nationell och internationell utveckling har bevakats genom bland annat representation i internationella organisationer och nationella mötesplatser samt behandling av remisser, styrdokument och rapporter. Antalet gästnätter på Västsveriges hotell, stugbyar och vandrarhem ökade med 5,8 % jämfört med tidigare rekordsommaren 2018. Samtliga delregioner visar ett ökat antal gästnätter och procentuellt är ökningen störst i Dalsland med hela 9 %.

16-20 september 2019 arrangerades världens största naturturismkongress i Göteborg, Adventure Travel World Summit. Närmare 800 gäster deltog, varav 51 medier (bland annat National Geographic, Washington Post och The Guardian) och 100 researrangörer. Ett starkt skäl till att Göteborg fick vara värd 2019 är Sveriges framgångsrika arbete med naturturism där samarbetet inkluderar flera regioner och organisationer.

6.1.3.9 Kulturella och kreativa näringar

Programmet för kulturella och kreativa näringar är gemensamt mellan regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden och insatser bereds och genomförs i samråd med koncernavdelning kultur. I linje med programmet har beslut tagits om att stärka bland annat modebranschen genom Modebransch Göteborg och FashionDAYS 2019. Satsningar har även gjorts för att lyfta platser, besöksnäring och entreprenörskap kring norra Bohusläns granitlandskap, Granitkusten. Verksamhetsbidrag har beviljats till Hantverkslaboratoriet i Mariestad och till Kulturakademien Trappan i Göteborg. Årligt stöd har beviljats till ADA och Göteborgs Film Festivals branschprogram. Stöd har även beviljats rekonstruktionen av Södra Råda Gamla kyrka och ett aktivt deltagande har skett i den utredning som är tillsatt angående Fengersfors Bruksdrift och ägande där Not Quites KKN-kluster är en vital del.

Exportfrämjande insatser har gjorts via nationella och europeiska nätverk. Film i Väst är en viktig del av arbetet med KKN vars samproduktioner haft stora framgångar med fina nomineringar och priser. 2019 fick Film i Väst ett tilläggsuppdrag att införa regionala produktionsrabatter för filmproduktion i Västra Götaland 2019, och Västra Götalandsregionen var genom detta först ut i Sverige med produktionsrabatter. Under 2019 kunde Film i Väst med hjälp av produktionsrabatten locka en stor tv-produktionen som annars hade förlagt sin inspelning utomlands, Irene Huss Reboot, till Västra Götaland. Produktionen kommer att förlägga hela inspelningen samt merparten av produktionens postarbete till Västra Götaland.

6.1.3.10 Internationella samarbeten inom forskning och innovation

Under 2019 har programmet för internationella samarbeten inom forskning och innovation haft ett fortsatt fokus på påverkansinsatser inför EU:s nästa

långtidsbudget 2021–2027. Ambitionen är att EU:s nästa programperiod ska innehålla gynnsam forsknings- och innovationspolitik för Västra Götaland och att skapa bästa möjliga förutsättningar för Västra Götalandsregionens (VGRs) och västsvenskt deltagande i nästa europeiska program för forskning och innovation, Horisont Europa. För att stimulera till fler västsvenska internationella projekt i framtiden har ett PM som beskriver nya möjligheter för regional utveckling i EU:s forsknings- och innovationspolitik (FoI) 2021–2027 tagits fram. För att stärka den västsvenska life science-profilen i EU och för att öka möjligheten till fler internationella FoI-projekt har VGR och Sahlgrenska Science Park stärkt sitt EU-samarbete och ingått i en europeisk samarbetsplattform för medicinsk teknik. Under året har även en dialog förts med de västsvenska lärosätena angående ett möjligt utökat samarbete i Bryssel med ambitionen om att stärka den västsvenska profilen i EU. EU-kortet är Västra Götalandsregionens planeringsbidrag till västsvenska aktörer som planerar söka EU-finansiering ur Horisont 2020. Under 2019 har tre EU-kort beviljats till lärosäten och offentliga aktörer. Tre EU-kort har beviljats till företag vilket tas ur de statliga 1:1-medlen. Fördjupad information kring genomförandet 2019 finns i "Uppföljning 2019 avseende VGR:s program för internationella forsknings- och innovationssamarbeten 2017–2020".

6.1.3.11 Attrahera studenter och forskare och öka utbytet med omvärlden

MoRE2020 (Mobility for Regional Excellence 2020) är VGR:s internationella utbytesprogram för erfarna forskare som under perioden 2017–2022 finansierar 20 mobilitetsprojekt. 2019 beviljade RUN 4,1 mnkr till sex forskare från programmets tredje och sista utlysning, samt en reserv från tidigare utlysning. Under året har de sex första forskningsprojekten avslutats och redovisats. Under 2019 inlämnades en ansökan till EU för ett nytt program för forskarmobilitet, MoRE3.0. Programmet utvecklas för att öka interregional samverkan då Region Värmland och Region Halland är partnerregioner. RUN står bakom finansiering av programmet om ansökan blir beviljad av EU, beslut väntas i början av 2020. Fördjupad information kring genomförandet 2019 finns i "Uppföljning 2019 av Västra Götalandsregionens program Mobility for Regional Excellence 2020 (MoRE2020)"

Under 2019 har ytterligare insatser genomförts för att identifiera och driva aktiviteter som förstärker Västra Götalands attraktionskraft för studenter och forskare. Satsningen Move to Gothenburg/West Sweden har under 2019 fortskridit enligt plan, med fokus på att attrahera och behålla internationell kompetens. Planerna på ett internationellt center har konkretiserats, där ett beslut har fattats om en pilot under 2020, en samlokalisering av ett antal myndigheter under statens servicecenters paraply.

En strategisk satsning för att stärka Västra Götalands position som en ledande kunskapsregion är konferensen Nobel Week Dialogue där VGR är partner. I december 2019 arrangerades konferensen i Göteborg. Fem tidigare nobelpristagare tillsammans med andra talare deltog på temat osäkerhet, risk och möjlighet. Därutöver hölls föreläsningar på Chalmers tekniska högskola och Hvitfeldska gymnasiet.

6.1.3.12 Stärka den stödande infrastrukturen för en ledande kunskapsregion

Västra Götalands sex science parks är innovationsnoder med förmåga att attrahera och driva nationella satsningar inom forskning och innovation. För 2019 kan nämnas uppstarten av den stora Vinnova-finansierade satsningen Klimatledande processindustri på Johanneberg Science Park. I februari invigdes också formellt det nationella AI-centrat på Lindholmen Science Park av Anders Ygeman.

Regionutvecklingsnämnden tog under 2019 beslut om en satsning på Framtidens fabrik på Innovatum i Trollhättan, en ny test- och demonstrationsarena i samarbete med GKN Aerospace. Innovatum fick också under hösten projektfinansiering för att i samverkan med andra utöka stödet till de blå näringarna. Beslut togs också om en fortsatt stor satsning på spel i Skövde, Sweden Game Arena, där Gothia Science Park har bytt namn till Science Park Skövde. Borås Science Park utvärderades under våren 2019 med gott resultat och i oktober togs beslut om att gå från projektfinansiering till verksamhetsbidrag. Samarbetet mellan science parks i Västra Götaland är omfattande, med nätverk för inkubatorerna, för arenorna och för VD. Bland gemensamma projekt finns In2Health som leds av Sahlgrenska Science Park med medverkan av övriga fem och där vårdens behov ska stå i centrum för näringslivsinriktade projekt.

6.1.3.13 Övriga styrkeområden

Digitalisering: I februari invigdes det nationella centrat för artificiell intelligens (AI), AI Innovation of Sweden, på Lindholmen Science Park som RUN är med och finansierar. Utöver satsningen i nationella AI-centrat på Lindholmen har arbete påbörjats för att integrera AI-prioriteringar i andra satsningar. VGR ingår i det nationella AI-rådet som under hösten har framfört sina rekommendationer inför den nationella AI-strategin. Under perioden har ett möte ägt rum med EU:s digitaliseringskommissionär och EU-kommissionens utskott för digitalisering för att undersöka möjligheter till en europeisk satsning och mervärdet av en europeisk digital innovationsknutpunkt på AI-centret i Göteborg. VGR har bidragit med inspel om digitala satsningar och miljöer i Västra Götaland för att lyfta Västra Götaland i Vinnovas kartläggning om digitala miljöer i Sverige.

Produktion: ASSAR är ett produktionstekniskt kunskapscentrum i Skövde via ett samarbete mellan näringslivet, Science Park Skövde, Högskolan i Skövde samt nätverket för mindre och medelstora industriföretag IDC. RUN medfinansierar den treåriga satsningen. Fokusområdet för ASSAR är utveckling av produktion, produktionsmetoder och produktionsteknik med koppling till motortillverkning. Ett produktionstekniskt kluster med centrum i Trollhättan och koppling till flygmotorkomponenter och rymd har genomfört ett antal större projekt kring additiv tillverkning och flexibel automation. Förutom projektet Framtidens Fabrik, som stöttar nya material i flygmotorer för minskade utsläpp så har två tidigare projekt förlängts via

nya beslut, SVIFFT fas 2 stöttar att existerande små- och medelstora företag (SMF) når internationella marknader samt att nya SMF kan skapas inom ramen för flygindustrins tillväxt. Projekten handlar båda om tillverkningsteknik för minskade utsläpp. Ytterligare ett projekt vid Produktionstekniskt centrum i Trollhättan är Miljö:FIA, vilket stöttar kunskapsuppbyggnaden av flexibel automation som kombinerar hög automationsgrad även för små tillverkningsserier och höggradigt specialiserade produkter.

Idrott: Aktörer från akademi, näringsliv och idrottsrörelse har samverkat för att etablera ett kompetenscentrum där de gemensamt kan vidareutveckla ny teknologi inom sportområdet med fokus på skadeprevention, digitalisering och material.

6.1.4 Bryta utanförskap och segregation och stärka kopplingarna mellan utbildning och arbetsliv

6.1.4.1 Sociala investeringsmedel för att bryta utanförskap

För år 2019 fanns 30 miljoner kronor avsatta för sociala investeringsmedel och en utlysning publicerades i juni, fem ansökningar kom in och två av dessa gick vidare till beslut. Ett intensivt spridningsarbete har skett under perioden med öppna informationsmöten och dragningar i bland annat hälso- och sjukvårdsnämnderna för att informera om sociala investeringsmedel. Dialog har skett både med de avslutade investeringarna och de 14 pågående investeringarna. Under våren genomfördes ett lärandeseminarium för alla pågående investeringar med fokus på att mäta effekter.

Under våren 2019 har nya riktlinjer för sociala investeringsmedel tagits fram och beslutats. De viktigaste förändringarna handlar om att ansökningsprocessen kommer att förenklas, VGR kommer att vidareutveckla det stöd som ges till investeringarna samt att VGR inte kommer ställa krav på samhällsekonomisk utvärdering av varje investering. Samhällsekonomiska utvärderingar kan bli aktuella då VGR i samråd med sökande bedömer att investeringen är särskilt intressant eller är möjlig att utföra ekonomiska kalkyler på. Vid den typen av utvärdering skall stöd lämnas av VGR.

6.1.4.2 Kraftsamling fullföljda studier

Det sker ett omfattande arbete i Västra Götaland för att skapa förutsättningar för barn och unga att gå klart grund- och gymnasieskola med fullföljda studier. Det sker genom det dagliga arbetet i skolorna, i kommunerna, genom särskilda projekt och satsningar, inom hälso- och sjukvården, science centers samt i civilsamhälle och föreningsliv. För att ge möjlighet till erfarenhetsutbyte, ta tillvara på den kunskap som genereras i alla kommuner och delregioner samt bygga upp en långsiktig kompetensbas, pågår en kontinuerlig dialog mellan regionen och kommunalförbunden om pågående arbete i hela regionen inom fullföljda studier. Långsiktig samverkan mellan särskilt kommuner och region är nödvändigt för att Västra Götaland skall klara målen för fullföljda studier

RUN gör också viktiga satsningar inom Kraftsamling fullföljda studier genom science centers i Västra Götaland. Science centers har fått särskilt destinerade resurser som används för att nå målgrupperna inom fullföljda studier och flera av satsningarna har genomförts framgångsrikt och i samverkan med andra relevanta aktörer inom fullföljda studier. Science centers erbjuder en miljö som under vissa förhållanden är gynnsam för att ungdomar som har hög skolfrånvaro skall kunna fortsätta skolgången.

Under året har RUN beviljat medel till flera projekt inom fullföljda studier. Förutom projekt som fått Sociala Investeringsmedel, SIM, (se separat redovisning) har fem projekt beviljats. Ett av dessa är Street Games Academy - Idrotten som utbildningskatalysator. Västra Götalands idrottsförbund (VGIF) har framgångsrikt testat en modell för att hjälpa ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden att fullfölja sina studier. Modellen, som har testats först i liten, därefter i lite större skala i Göteborg, går ut på att via idrottsföreningar erbjuda hälsosamt mellanmål och läxhjälp. Göteborgs universitet, som arbetar för att bredda sin rekrytering, har bidragit med läxhjälp via studenter från sina utbildningar. I projektet ska VGIF testa och vidareutveckla modellen i hela regionen, tillsammans med samtliga fem lärosäten.

6.1.4.3 En riktad satsning för att få fler unga i jobb

Program ViA - Västra Götalandsregionens introduktion i arbete - har utvecklats till en framgångsrik satsning med stor potential att fortsätta bidra till att de som står långt från arbetsmarknaden kommer i arbete eller studier. Samtidigt öppnar ViA upp för en arbetskraftspotential som kan innebära en resurs för VGRs kommande kompetensförsörjning och rekryteringsbehov. Under våren 2019 gjorde VGR en utvärdering av ViA. Den visar att ViA har bidragit till en avgörande förändring för många unga arbetssökande. ViA har också varit viktig för de arbetsplatser där dessa unga har fått sin yrkesintroduktionsanställning. 81 procent av intervjuade före detta ViA-deltagare har fortsatt med utbildning eller arbete efter ViA-anställningen. Antalet ViA-anställda från 2014 till 2018 uppgår till 253 stycken. Målet om totalt 300 ViA-anställda till och med slutet av 2019 har inte uppnåtts. Efter sex år som projekt övergick ViA under hösten 2019 till ett långsiktigt uppdrag från Regionutvecklingsnämnden till Folkhögskolestyrelsen – för att säkerställa metodiken som utvecklats och satsningens långsiktighet, samt för att på bästa sätt ta tillvara ViAs potential att möta två viktiga utmaningar – långtidsarbetslöshet samt kompetensförsörjning

6.1.4.4 Skapa en sammanhållen arena för ungdomars möjlighet till praktik och ferieplatser

PRAO blev obligatoriskt under 2018. Göteborgsregionens kommunalförbund har fortsatt under 2019 med projektet ”Framtidsrustad region” där ett av fokusområdena handlar om att vidareutveckla och kvalitetssäkra PRAO-processen. Fyrbodals kommunalförbund har i höst redovisat positiv utveckling av sitt utvecklingsprojekt med praktiksamordningen i Fyrbodals.

6.1.4.5 Integration och flyktingarbete

Under 2019 har integrationsarbetet intensifierats både genom externt samarbete och närmare samverkan internt inom koncernkontoret. Externt har samarbetet med t.ex. Länsstyrelsen, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen intensifierats, bl.a. i en gemensam workshop med Västra Götalands kommuner på temat *Hur gör vi nästa gång det kommer många människor på flukt till Västra Götaland?*

Samverkan mellan utbildningsanordnare, lett från VGRs folkhögskoleförvaltning, civilsamhället, regional utveckling, mfl har intensifierats under hösten 2019 bl.a. som en följd av den gemensamma ansträngningen att hitta utbildningsplatser för målgruppen ensamkommande som fyllt 18 år och som omfattas av den sk gymnasielagen. Internt inom koncernkontoret har det tvärsektoriella och koncernövergripande arbetet förbättrats.

Trollhättan Stad har under 2019 beviljats medel av RUN för att driva ett samverkansprojekt tillsammans med Support Group Network och Arbetsförmedlingen samt ett antal privata och offentliga arbetsgivare. Syftet med projektet är att utveckla en ny kandidatsökningsprocess med enbart kandidater som är nyanlända/utrikes födda och som kompletterar Arbetsförmedlingens kandidatsökning.

Flera projekt som har stöd från RUN har startats under perioden:

Projektet Orbus – vägledning för nyanlända entreprenörer och företagare – hade kick-off i Trollhättan i september. Projektet erbjuder affärsutvecklingsstöd som är anpassat efter nyanländas behov och förutsättningar som entreprenörer och företagare.

Inom ramen för *projektet Re:Act*, som Regionutvecklingsnämnden medfinansierar och som går ut på att sprida Support Group Network-modellen till kommuner med många nyanlända och asylsökande i Västra Götaland, fortsätter arbetet med att starta och vidareutveckla lokala Support Groups i flera kommuner. Modellen bygger på självorganisering och har utvecklats av flyktingar på Restad Gård. Involverade kommuner är Falköping, Lidköping, Göteborg, Götene, Mellerud, Mölndal, Mariestad och Uddevalla

Projektet NAD - Nätverk Aktivitet Delaktighet – startades upp i mars 2019 och kommer att fortsätta med stöd från Regionutvecklingsnämnden i åtminstone två år till. NAD är en integrationsmodell för att skapa förutsättningar för nyanlända att integreras i samhället, och i förlängningen på arbetsmarknaden, genom föreningsengagemang och nya nätverk. NAD bygger på samverkan mellan offentlig sektor (Västra Götalandsregionen, Arbetsförmedlingen, Göteborgsregionen och Länsstyrelsen) och det civila samhället.

Projektet FIER- Fast track Integration in European Regions koordineras av Västra Götalandsregionen med finansiering från EU-programmet EaSI- PROGRESS axis, ett stödprogram till ESF som används för att ta fram nya metoder och arbetssätt som på sikt kan skalas upp med socialfondsmedel. Det tvååriga projektet avslutas vid årsskiftet och insatser

som arbetsintegrerad och yrkesanpassad språkträning, metoder för mentorskap och språkstöd på företag, individanpassade insatser, vägledning och kompetenskartläggning har nått nästan 3000 flyktingar genom 25 projekt som har genomförts av 12 partners - regioner, kommuner, skolor, arbetsförmedlingar och föreningar - i sex länder. 2000 organisationer och företag har kontaktats i projektet och alla delprojekt har tagit fram nya arbetssätt som har testats och spridits inom partnerskapet. Målen i projektet har uppnåtts med 300%. Särskild uppmärksamhet har getts till Göteborgs folkhögskolas utbildning till städare/ måltidsbiträde där 80% av deltagarna – nästan bara kvinnor med flyktingbakgrund - har gått från inkomststöd till arbete. Ytterligare en viktig del i projektet har varit spridning av metoder för stärkandet av egenmakt för flyktingar, framtaget av svenska ideella föreningen Support Group Network.

6.1.5 Livslångt lärande för ökad delaktighet och konkurrenskraft

6.1.5.1 Kompetensplattformen

Utveckling av nationella uppdraget om regional kompetensplattform har förtydligats 2018-2020 vilket innebär satsningar på följande områden; fastställa målsättningar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet, tillhandahålla analyser och prognoser av behovet av kompetens i privat och offentlig sektor på kort och lång sikt, främja insatser för att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå, medverka i planeringen av utbud och inriktning för regionalt yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning samt bidra till etableringen av lärcentra. Inom analysområdet har en analytiker anställts för att stärka arbetet vilket resulterat i flera rapporter.

Regionutvecklingsnämndens program för utbildning och arbetsmarknad ligger i linje med regeringsuppdraget. Programmet innehåller tre insatsområden; tidiga insatser för kompetensförsörjning, matchning på arbetsmarknaden och tillvarata allas kompetens.

6.1.5.2 Förkorta och förenkla vägen till arbetsmarknaden genom vägledning och validering

Regionutvecklingsnämndens stöd för en regional stödstruktur för validering är en viktig och långsiktig del av det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Det centrala i Validering Västs roll är att vara drivande, samordnande, stödjande och kunskaphöjande i valideringsfrågor. Detta innebär att samordna valideringsverksamhet i Västra Götaland, säkerställa nationell förankring, tillgängliggöra kvalitetssäkring, metodstöd, erbjuda kompetensöverföring, agera mäklare av valideringsutförare, säkra tillgänglighet att valideringsinformation, erbjuda stöd och rådgivning i valideringsfrågor.

Utvärdering av Validering Västs verksamhet blev klart i början av 2019.

Under 2019 har Validering Väst formerat en styrgrupp med bred representation från kommunalförbunden, LO, näringsliv, vuxenutbildning, HR-representanter, Arbetsförmedling, VGR regional utveckling, en representant för en kommunal arbetsmarknadsenhet samt lärosäten. Styrgruppen träffas tre gånger om året, bidrar med kompetenser och nätverk till utvecklingsarbetet, kan mobilisera samverkan vid tex omställningssituationer.

Validerings Väst har fokuserat sitt utvecklingsarbete och samverkan med parter mot målgrupper och branscher där validering gör mest nytta men samtidigt haft bred ansats, vilket innebär utvecklingsarbete av valideringsmodeller med fokus individer som är långt från arbete till att medverka i utveckling av metoder för bedömning av reell kompetens inom högskolan

Västra Götaland är långt framme i valideringsfrågor och har genom den regionala stödstrukturen för validering och bidragit till handboken för regioner ” Samverkan kring validering på regional nivå - Vägledning för aktörer med ett regionalt utvecklingsansvar” i samverkan med Valideringsdelegationen, som presenterade sitt slutbetänkande vid årsskiftet 19/20. Validering Väst har också bidragit till Valideringsdelegationens utvecklingsarbete genom expertrollen likaså i utveckling av nationella modeller för branschvalideringar.

Under åren har utvecklingsarbetet om bedömning av reell kompetens inom högskolan i samverkan med samtliga fem lärosäten i Västra Götaland samt Jönköping Universitet och Högskolan i Halmstad blivit klar och aviseras på Valideringsdelegationens hemsida.

Ett annat viktigt område där Validering Väst bidragit starkt är validering inom Vård- och Omsorgs College, numera nationell modell som används i stor utsträckning av kommunerna.

6.1.5.3 Utveckla samordning inom utbildningssystemen för att möta framtidens kompetensbehov

Västra Götalandsregionen bidrar med analyser och kunskapsunderlag inom olika områden. En årlig behovsanalys av yrkeshögskoleutbildningar lämnas till Myndigheten för yrkeshögskolan. En rapport om sökande och antagna till yrkeshögskoleutbildningar i Västra Götalands har tagits fram. Genom samarbete med kommunalförbunden och delregionala kompetensråden påverkar VGR aktivt inriktningen inom regionalt yrkesvux. Regionalt yrkesvux är en viktig del av matchningen på arbetsmarknaden och gör det möjligt för bl.a. unga vuxna att ställa om. Västra Götalands Utbildning- och arbetsmarknadsprognos med sikte på år 2025 identifierar tre stora kompetensutmaningar inom pedagogik och utbildning, teknik och tillverkning samt hälso- och sjukvård. Inom samtliga tre områden är bristen på kompetens fortfarande överhängande.

6.1.5.4 Särskild satsning på naturbruk

Den fortsatta satsningen på arbetsmarknadsinsatser är ett komplement till

RUN:s uppdrag till naturbruksstyrelsen och riktas mot exempelvis yrkesbytare, utrikes födda, småföretagare och elever som hört till särskolans personkrets. Under 2019 har arbetet utformats med utgångspunkt i erfarenheter från tidigare år och fokuserat integrationsfrämjande utbildningar på Sötåsen, Angereds gård och regionens tidigare naturbruksskola i Dingle, men även vuxenutbildningar som underlättar för karriärväxling till de gröna näringarna. Intresset är stort, och satsningen utvecklas väl avseende sökande antal elever och ekonomi. Ekonomin och innehållet i satsningarna avrapporteras regelbundet till koncernkontoret.

6.1.5.5 Mötesplats Steneby

Mötesplats Steneby är en del av RUN:s samlade uppdrag till Stiftelsen Stenebyskolan, för vilken VGR och Bengtsfors kommun är stiftare. Mötesplats Steneby bedrivs enligt plan och har attraherat resurser som förstärker arbetet med att göra Steneby till en öppen miljö för samverkan med företag och andra organisationer. Under 2019 har Mötesplats Steneby bland annat inlett samarbete med exempelvis Innovatum, Johanneberg Science Park och Högskolan Väst för ökad användning av trä i husbyggnationer, samt Da Capo i Mariestad och Hantverksakademien i Tibro för att sammanföra miljöernas olika kompetenser och nätverk. Arbetet med att utveckla och marknadsföra området runt Steneby som en attraktiv miljö för kulturellt och kreativt företagande har tagit steg framåt, bland annat kopplat till att skapa kreativa verkstadsmiljöer i ett nedlagt pappersbruk i området. Under året har verksamheten vidareutvecklats och konkretiserats, men av flera skäl är det angeläget att komma i mål med den sedan årsskiftet pågående rekryteringen av ny rektor till skolan.

6.1.6 Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet

6.1.6.1 Investera i transportinfrastruktur som driver regional och nationell utveckling

Den Nationella transportinfrastrukturplanen (där regional transportinfrastrukturplan ingår) reviderades och fastställdes 2018. Vad gäller infrastruktur i Västra Götaland så planeras det investeras ca 46 miljarder fram till 2029. Här är Västsvenska paketet den enskilt största posten, men även planering för ny stambana Göteborg – Borås har påbörjats. Ett annat stort projekt, där Västra Götalandsregionen bidrar med medfinansiering, är att bygga ut E20 till att bli mötesfri och med flera sträckor med 2 körfält i vardera riktning. Utöver dessa utbyggnader kommer slussarna i Göta älv bytas ut och farleden till Göteborgs hamn har fått delfinansiering från staten.

När det gäller järnväg, som ingår i den nationella planen, kommer flera regionala järnvägar att rustas upp vilket ger en ökad robusthet. Men det kommer att krävas fler insatser för att höja kapaciteten, såsom tex mötesspåret i Grohed där man, med stöd av medel från den regionala transportinfrastrukturplanen, bygger ut mötesspår som möjliggör att köra ett tåg varje halvtimme från/till Uddevalla mot dagens timestrafik.

Vad det gäller den regionala transportinfrastrukturplanen kan nämnas att väg 160 Säckebäck – Varekil och väg 44 förbifart Lidköping har färdigställts. Även ett par större projekt inom åtgärdsområde kollektivtrafik har färdigställts, till exempel resecentrum i Kungälv, vilken har utvecklats positivt i samband med den stora ombyggnaden av centrala Kungälv. Västra Götalandsregionen har höga ambitioner för ökad cykling och RUN:s tillskott av extra medel för utbyggnad är mycket uppskattat och fortsätter enligt plan.

I budget 2019 har nämnden tillförts 70 mnkr extra från regionfullmäktige, för att genomföra åtgärder inom infrastrukturområdet. Enligt tidigare beslut ska dessa riktas till att förstärka potter i den regionala transportinfrastrukturplanen. Trafikverket har meddelat att, förutom 15 mnkr för cykelvägar, de inte kan upparbeta dessa medel utan att de ersätter statliga medel. RUN beslutade då att föreslå regionstyrelsen att omfördela medlen till andra infrastruktursatsningar.

För att få såväl EU-finansiering som statliga infrastruktursatsningar till Västra Götaland vill VGR att de stråk som är prioriterade för Västra Götaland fortsätter att vara prioriterade i det större transeuropeiska transportnätet (TEN-T). VGR har svarat på EU-kommissionens samråd om utvecklingen av TEN-T samt skrivit och koordinerat en gemensam position för hela STRING-nätverket. Insatserna har resulterat i att STRING:s position nu går helt i linje med VGR:s prioriteringar vilket ökar VGR:s möjlighet för genomslag.

6.1.6.2 Fortsatt utbyggnad enligt bredbandsstrategin

Länets samrådsgrupp för bredband, UBit, har under året fortsatt att verka för att stimulera marknadsaktörerna att bygga bredband i områden med gles befolkning och där det är svårt att få utbyggnadsprojekt att gå ihop ekonomiskt. Det vidgade regionala bredbandsstödet, som vi är ensamma om i landet, har resulterat i uppförandet av en samhällsmast som kommer att ge förbättrad mobiltäckning i ett område i Mariestads kommun som tidigare hade mycket dålig täckning. En ansökan om stöd för byggande av en redundansförbindelse för att öka nätens säkerhet och robusthet till gagn för hushåll och företag i Strömstads kommun, har också lämnats in och förväntas vara klar under 2020.

UBit-gruppen har, precis som tidigare år, arrangerat flera informationsmöten för länets fiberföreningar. Fokus på dessa möten har varit att förbättra fiberföreningarnas möjlighet att finnas kvar och fortsätta verka. Bland annat har ett flertal workshops genomförts för att hjälpa fiberföreningarna att upprätta verksamhets- och förvaltningsplaner.

Flera av de stora kommersiella bredbandsaktörerna har de senaste åren kraftigt minskat sitt byggande av fibernät, särskilt på landsbygden. UBit-gruppen har därför genomfört flera möten med de aktuella aktörerna för att bättre förstå hur deras ändrade verksamhet kommer att påverka utbyggnaden i länet. Den regionala bredbandskoordinatören har också under året verkat för att ett eventuellt kommande bredbandsstöd även fortsättningsvis ska kunna användas för att stimulera småskalig bredbandsutbyggnad.

2019 satte RUN av 11,2 mnkr i VGR-stöd till åtta stödprojekt i sex

kommuner. I de upphandlingar som kommunerna har gjort har fiberföreningar, kommunala stadsnät och Telia blivit engagerade att bygga de aktuella projekten. Det totala stödbehovet har beräknats till ca 130 mnkr, av dessa har hittills 92,5 mnkr använts. I samtliga projekt tillkommer kommunal medfinansiering på minst samma summa som VGR sätter av, alltså har mer än 22,4 mnkr i stödmedel använts 2019 för att möjliggöra byggande av grundläggande bredbandsnät inom Västra Götalandsregionen.

6.1.6.3 Implementering av den Digitala agendan

Arbetet med den regionala digitaliseringsstrategin ”Smart Region Västra Götaland” har fortsatt under 2019 med målet att invånare och näringsliv skall uppleva stat, regioner och kommuner som en offentlig sektor. Den nationella nya digitaliseringsmyndigheten DIGG har gjort slutbetänkanden kring grunddata samt ett slutbetänkande gällande säkert och effektivt informationsutbyte inom offentlig sektor.

Under året har bl a utbildning inom Informationssäkerhetsprogram 2020 fortsatt. Nu har 43 personer gått utbildningen i informationssäkerhet - från Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götaland och 29 olika kommuner. Kursen fortsätter 2021.

Som en konsekvens av förbättrat och systematiserat informationssäkerhetsarbete har under hösten beslut tagits att starta en gemensam struktur för samverkan inom öppna data. Detta innebär att VGR tar initiativ till att skapa en arbetsgrupp och en teknisk plattform som ska underlätta för Västra Götalandsregionen och våra kommuner att tillgängliggöra offentlig säker information som öppna data. Sju andra regioner har anmält intresse att haka på Västra Götaland i detta innovationsdrivande arbete. AI-innovation of Sweden är informerade och en samverkan påbörjats.

Det regionala digitaliseringsrådet driver arbetet med handlingsplanen och har genomfört sin årliga aktivitet ”Digitalisering i människans tjänst”. Rådet delade ut sitt första pris för årets digitaliseringsinitiativ till Skaraborgs hälsoteknikcentrum.

6.1.6.4 Regional fysisk planering - ett utvecklingsområde

Regional fysisk planering är en långsiktig process, med målet att förbättra kopplingen mellan planering på kommunal och regional nivå, t ex mellan kommunal översiktsplanering, regionalt tillväxtarbete och kollektivtrafik- och infrastrukturplanering. En förutsättning för att lyckas grundas på dialog mellan olika beslutsnivåer och en gemensam syn på regionens utveckling, utmaningar och möjligheter. Syftet är att stärka förutsättningarna för hållbar utveckling ur alla tre hållbarhetsdimensionerna.

Under året har samtal och workshops genomförts vid två olika tillfällen i tjänstemannanätverk i respektive kommunalförbund. Samtalen har haft fokus på behovet av regional fysisk planering, viktiga områden att samverka kring, strategier och förhållningssätt samt workshops kring olika framtidsscenarier. I slutet av året har dialog skett i direktionen i tre av kommunalförbunden. I januari 2020 sker det i GR:s styrgrupp för miljö- och samhällsbyggnad.

VGR har fortsatt att stötta kommunalförbunden i deras respektive arbete med regional fysisk planering. Syftet är att det ska bidra till att öka kompetensen kring regionala fysiska planeringsfrågor.

1 januari 2019 infördes en ny lag gällande Regional fysisk planering. Två regioner, Stockholm och Malmö, fick ett obligatoriskt uppdrag att ta fram en regionplan. I övriga regioner kan det införas när behov och förutsättningar finns.

6.1.7 Ett resurseffektivt arbete med minskad klimatpåverkan

6.1.7.1 Hållbar landsbygdsutveckling med samspel stad och land

I maj bjöd Västra Götalandsregionen in till partnerskapsmöte för det regionala serviceprogrammet på temat platsutveckling som var mycket uppskattat och hade brett deltagande från länets alla delar.

Regionutvecklingsnämnden har beslutat om stöd till ytterligare en plats inom paraplyprojektet Samverkan för regional serviceutveckling, Rossöhamn, med målet att föra samman hamnens olika intressenter till en målbild och organisering för att säkerställa samhällsservice och attraktivitet på längre sikt. I oktober arrangerades en spridningskonferens för projektet Samverkan för regional serviceutveckling, där man fick ta del av forskning, metoder och arbetssätt för hållbar platsutveckling. Deltog gjorde aktörer från hela länet, nationella företrädare och andra regioner. Västra Götalandsregionen fick även beslut om resurser från Tillväxtverket för framtagande av kommunikationsmaterial för ytterligare spridning. Fortsatt arbete med platsutveckling har skett med fokus på platser där servicegivarna och turistnäringen behöver samverka för en hållbar utveckling. Aktiviteter har även skett inom ramen för ett nationellt projekt med fokus samordnad logistik inom post- och paket på landsbygden, ett område som av framförallt näringslivet lyfts som ytterst centralt för överlevnad och tillväxt. Här deltar Sotenäs kommun och Bengtsfors kommun.

Tack vare kraftfulla bredbandssatsningar inom Västra Götaland har man nu nästan likvärdiga möjligheter att bo, verka och vistas i hela länet

6.1.7.2 Fortsatt satsning på Campus Skara

De tre samverkansprogrammets forsknings- och utvecklingsaktiviteter som startade 2018 genom den treåriga överenskommelsen mellan regionutvecklingsnämnden och SLU bedrivs enligt plan, och följs upp under årliga ägarmöten. Under 2019 har innehållet i en tidigare beslutad satsning för stöd till aktiviteterna inom överenskommelsen uppdaterats, till att omfatta insatser för kommunikation, vetenskapliga dialogmöten och faktauppdaterade utbildningsverktyg för skolungdomar. Vidare har ett tvåårigt följeforskningsprojekt från Chalmers startats i syfte att beskriva de värden som skapas genom de fleråriga satsningarna på SLU och Agroväst. Under året har dialogen om programmets fortsättning efter 2020 påbörjats, och SLU påbörjat en utvärdering av innevarande period.

Forskning och utveckling med bas i Campus Skara är en utgångspunkt för diskussioner och initiativ inom samverkansarenan för långsiktig och strategisk utveckling i länets lantbruksnäringar (SLU-gruppen). Arenan leds

av regionutvecklingsnämndens ordförande och samlar ledare inom länets ekosystem för forskning och utveckling i de gröna näringarna. Under 2019 har frågor såsom lantbrukets digitalisering och kunskapsöverföring adresserats.

6.1.8 Utökat utbyte med och påverkan på omvärlden

6.1.8.1 Västra Götalandsregionens medlemskap och engagemang i internationella organisationer

STRING: Under 2019 har VGR:s fokus i STRING-samarbetet varit att sätta sträckan Göteborg-Oslo i ett transportstråk med Skåne, Köpenhamn och Hamburg. Genom STRING förs ett omfattande påverkansarbete gentemot EU:s institutioner och nationell nivå för att korridorens betydelse ska speglas i nationella och europeiska prioriteringar.

En position på det transeuropeiska transportnätverket har tagits fram där VGR:s prioriteringar finns med.

AER/r20:

Fokus för ordförandeskapet under 2019 har varit:

1. Sammanhållningspolitiken och regionernas roll i Europa
2. Miljö och Klimat. ordförandeskapet har fokuserat på högnivåmöten. Genom att använda denna plattformen har vi fått till möten med nyckelpersoner i EU.

Engagemang i regionorganisationen EARLALL har under 2019 fördjupats genom att VGR har drivit två arbetsgrupper - Working Group "Integration" och Working Group "Mobility". Syftet för projektet är att öka det internationella utbytet, främja skolutveckling och kompetensutveckling och strategiska samverkan inom främst vuxenutbildning och yrkesutbildning genom ökat deltagande i bland annat EU-programmet ERASMUS+. Under 2019 har VGR aktivt medverkat i internationella och nationella nätverk och har bidragit till att fler aktörer i Västra Götaland har fått EU-finansiering och större internationella kontaktnät inför kommande projektsamarbeten.

6.1.8.2 Västra Götalandsregionens representation i Bryssel

Kontoret har bedrivit påverkansarbete med tyngdpunkt på sammanhållningspolitik, miljö, transport samt forskning och innovation. Arbetet har bl.a. inkluderat aktivt deltagande i att ta fram och driva positioner för organisationer som AER, STRING och CPMR, anordnande av seminarier, egna eller gemensamma kontakter och inspel till EU kommissionen, Sveriges ständiga representation samt till Europaparlamentet. Detta inkluderar arrangerande av ett flertal möten på politisk nivå för representanter från VGR. Gällande påverkan på EU:s nästa långtidsbudget har en del resultat börjat presenteras. Efter påverkansarbete är nu Göteborg-Oslo identifierad som ett prioriterat gränsöverskridande transportstråk i EU:s nästa fond för infrastrukturinvesteringar (2021–2027). Det innebär bästa möjliga förutsättningar för medfinansiering från EU för att bygga dubbelspårig järnväg.

VGR har antagit och publicerat en position om en EU 2030-strategi där VGR stöder en ny, ambitiös strategi för ett hållbart Europa. Det är ett första steg i påverkansarbetet mot EU för att lyfta vikten av en gemensam strategi som bidrar till uppfyllandet av FN:s hållbarhetsmål och där regioner har en tydlig roll och ägandeskap över EU:s utveckling och inriktning. Positionen har mottagits väl av bl.a. EU-kommissionärer och lett till partnerskapsförfrågningar från andra europeiska regioner.

VGR har inlett dialog med EU-kommissionen om VGR:s prioriteringar inom livsmedel och gröna näringar tillsammans med de europeiska nätverken ERRIN och AER. Målet är att gå från EU:s traditionella jordbrukspolitik till mer fokus på innovation i livsmedelskedjan. En uppdaterad jordbrukspolitik kan innebära att det för aktörer i Västra Götaland kommer finnas mer finansiellt stöd som matchar de behov som finns i Västra Götaland.

VGR har träffat EU-kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation i påverkanssyfte och diskuterat regioner som viktiga deltagare i det nya forsknings- och innovationsprogrammet, Horisont Europa. Syftet med mötet var att skapa bättre förutsättningar för aktörer i Västra Götaland att beviljas finansiering för utvecklingsprojekt.

Under våren har VGR även träffat EU:s digitaliseringskommissionären för att presentera Västra Götalands arbete med digitalisering och det nyetablerade AI-centret på Lindholmen Science Park. Syftet med mötet var att diskutera EU:s digitaliseringspolicy och undersöka möjligheterna till en satsning av en europeisk digital innovationsknutpunkt i Västra Götaland under nästa långtidsbudget 2021–2027.

6.1.8.3 Västra Götalandsregionens representation i Stockholm

VGR har under 2019 nystartat sitt representationskontor med en anställd permanent placerad i Stockholm. Under året har kontoret arbetat med att etablera arbetsformer och kontakter med beslutsfattare i Stockholmsmiljö samt gjort kompetenshöjande insatser på Koncernkontoret. .

Ett antal större aktiviteter har genomförts som en del av regionens påverkansarbete. I april ledde VGR en delegation bestående av offentliga aktörer och bolag inom fordonsindustrin på möten om elektrifiering av transportsektorn på riksdagen, Vinnova samt Infrastrukturdepartementet. Under hösten har två högnivåmöten mellan regionpolitiker och riksdagsledamöter hållits i Göteborg, dels med Trafikuskottet och dels med ledamöter från de västsvenska valkretsarna. Vid dessa har bl a frågor kopplade till infrastrukturinvesteringar, kollektivtrafik och styrning av sjukvården lyfts. I december genomfördes ett riksdagsseminarie om behovet av ett svenskt plastreturaffineri.

6.1.8.4 CPMR:s Nordsjökommission

VGR har alltjämt ordförandeskapet och sekretariatet för CPMR:s Nordsjökommission, vilket innebär att vi samordnar de flesta kustregioner runt Nordsjön inom en av de starkaste och mest initierade regionala lobbyorganisationerna i Europa, en organisation med särskilt fokus på regionernas intressen inom sammanhållningspolitik, transportpolitik,

maritim politik och klimatpolitik.

Genom CPMR och Nordsjökommissionen görs ett omfattande arbete gentemot EU:s institutioner för att värna en fortsatt ambitiös sammanhållningspolitik. Nordsjökommissionen har särskilt fokuserat sitt eget påverkansarbete på att Interreg-programmet för Nordsjön förs vidare i nästa programperiod.

VGR stod värd för Nordsjökommissionens årsmöte och den efterföljande klimatkonferensen i Marstrand i juni och kunde där exponera såväl Västra Götalandsregionens klimat 2030-arbete som olika företag och verksamheter i Västra Götaland förmer än 250 deltagare från alla Nordsjöländer.

6.1.8.5 Externa påverkansagendan 2018-2021 och agenda Västra Götaland

För regionen har det varit av intresse att följa hur den i januari avslutade arbetsmarknadsutredningen togs emot parallellt med förslagen i januariöverenskommelsen. Här har regionen med stöd av Stockholmskontoret haft kontakter med politiskt sakkunniga på arbetsmarknadsdepartementet samt lyft frågan under Almedalsveckan. Arbetet med nya statliga arbetstillfällena till Västra Götaland har under 2019 handlat om den föreslagna myndigheten för mänskliga rättigheter där regionen blanda annat haft bilaterala möten med ansvarigt statsråd. Brysselkontoret har följt frågan kring den framtida budgeten och lyft vikten av att Sverige även i fortsättningen ges tillgång till regionala utvecklingsmedel. Den frågan väntas övergå till mer nationell planering någon gång under 2020. Regionens prioriteringar för infrastruktuursatsningar i påverkansagendan har varit vägledande i möten med nationell nivå. Bland annat enskilt med riksdagsledamöter men också när trafikutskottet och västsvenska riksdagsledamöter besökt regionen på hemmaplan.

Under året har även frågan om elektrifiering av transportsektorn blivit en viktig fråga i regionens kontakt med nationell nivå. Även om fördelen med en etablerad påverkansagenda är att den etablerar ett antal viktiga frågor och tydliggör regionens position i dessa så måste den vara adaptiv för förändringar. Under 2019 har Regionstyrelsen beslutat att revidera påverkansagendan för att hålla den aktuell och ligga i fas med omvärldsförändringar och regionens viktigaste frågor.

6.1.9 Övriga områden

6.1.9.1 EU-program för genomförandet av VG2020

Under perioden 2014–2020 innehar Västra Götalandsregionen ordförandeskapet och är sekretariat åt det prioriterande partnerskapet för Regionalfonden (ERUF) samt Socialfonden (ESF) i Västsverige.

Inom Regionalfonden har nio nya projekt samt sex projektförlängningar godkänts under 2019 med ett totalt beviljat EU-stöd på ca 57 mnkr. Tio av dessa leds av parter från Västra Götaland. Totalt har ca 460 mnkr fördelats under programperioden, vilket innebär att ca 90 % av den totala

programbudgeten nu är förbrukad.

För Socialfonden i Västsverige har cirka 108 mnkr beviljats under 2019. Elva projekt har fått stöd varav nio drivs av Västra Götalandsaktörer. Totalt har ca 960 mnkr i EU-stöd fördelats under programperioden, vilket motsvarar ca 81 % av programmets totala budget. Under sommaren 2019 fattade regeringen beslut om en ändring av den fastställda växelkursen för euron kopplat till EU-program. Det innebär att både Socialfonden och Regionalfonden i Västsverige fick ytterligare medel till nya projekt.

Inom Interreg Sverige-Norge programmet har det under 2019 beviljats 25,5 mnkr till fem projekt med partners från Västra Götaland för utveckling av delområdet "Gränslöst samarbete". Totalt har cirka 88 % av programmets budget beslutats sedan programmet startade.

Programmet för Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak har beviljat åtta projekt med partners från Västra Götaland under 2019. Det sammanlagda stödbeloppet är cirka 49 mnkr. 83 % av programmets totala budget är in-tecknat.

Interreg Nordsjön har fattat beslut om sju projekt med deltagare i Västra Götaland. Stödet till aktörer inom Västra Götaland uppgår till cirka 12,6 mnkr. Programbudgeten är in-tecknad till 89 %.

Inom Interreg Östersjön har ett plattformprojekt och två förlängningar med medverkande aktörer från Västra Götaland godkänts under 2019. Programmet har i det närmaste in-tecknat hela den tillgängliga budgeten för programperioden.

6.1.10 Analys och uppföljning

Under 2019 har det fortsatt varit stort fokus på att ta fram olika kunskapsunderlag för att stötta framtagandet av en ny regional utvecklingsstrategi. Bl.a. har fem underlagsrapporter till "Vår bästa tid är nu?" publicerats.

Alla regionutvecklingsnämndens satsningar följs kontinuerligt upp. Djupare utvärderingar av projekt och verksamheter genomförs löpande enligt den modell för lärande uppföljning och utvärdering som togs fram under 2017. Till exempel har fyra affärsutvecklingstävlingar (Venture Cup Väst, The Brewhouse Award, Emax Sverige och Unga Landsbygdspriset i Väst) och Science Park Borås utvärderats.

Under året har följande analys- och utvärderingsrapporter publicerats inom regionutvecklingsnämndens verksamhetsområden (rapporterna finns på <http://www.vgregion.se/analysportalen/>):

Analysrapporter:

- Fem underlagsrapporter till Vår bästa tid är nu? Regionrapport 2018, hållbar utveckling i Västra Götaland med tema Demografi, Utbildning, Integration, Kompetensförsörjning och Infrastruktur och bostäder.
- Resursbaser och kärnkompetenser i Boråsregionen
- Befolkningsprognos Västra Götaland 2019-2040
- Konjunkturbarometer för Västra Götaland (vår och höst 2019)
- "Lyckorapporten" - Lycka för fler

- De utrikes föddas arbetsmarknadsintegration i Västra Götalands län + 4 delregionala rapporter
- Västsverige: Ekonomisk utveckling och Ekonomisk geografi, Ny teori och empiri
- Sökande och antagna till yrkeshögskola i Västra Götaland 2014-2017
- Bioekonomin i Västra Götaland
- Arbetskraftsbristen - Potentiella konsekvenser och till buds stående lösningar
- Gymnasiebehörighet Västra Götaland
- Automatiseringsmyt? Strukturomvandlingen, sysselsättningen och arbetsproduktiviteten
- Utveckling Västra Götaland (fyra kvartalsrapporter)

Uppföljning/ utvärdering

- Återrapportering VG2020 för 2018
- Uppföljning av delregionala tillväxtmedel
- Fördjupad uppföljning av företagsstöd
- The winner takes it all? Utvärdering av affärsutvecklingstävlingar inom entreprenörskap och nyföretagande
- Utvärdering av Validering Väst
- Ungt entreprenörskap, utvärdering av insatserna Framtidsfrön, Ung företagsamhet och Drivhuset
- Utvärdering av Västerhavsveckan
- Utvärdering av ViA-Västra Götalandsregionens introduktion till arbetslivet
- Utvärdering av resultatet för målgruppen hos tre satsningar inom livsmedelsområdet
- Utvärdering av WIN WIN Gothenburg Sustainability Award
- Utvärdering av Science Park Borås